

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Boeren in de rand: voorlopers of achterblijvers

Weinig Vlamingen vlaggen op 11 juli

Figuranten Johan Verminnen:
"Bewijzen wat we cultureel waard zijn"

3 Belgisch wielerkampioenschap in Alsemberg
4 "Het wordt een mooie koers"

DE BOEREN VAN DE RAND

Voorlopers of achterblijvers?

Op het eerste zicht lijkt de land- en tuinbouw in de Vlaamse rand rond Brussel het nog 'slechter' te doen dan in de rest van Vlaanderen. Althans vanuit de gangbare visie op landbouw die er een is van schaalvergroting, specialisering, intensivering en mechanisering. Voorbeelden van 'neergang' en 'boerensterfte' zijn er genoeg. De druiventelt in Hoeilaart en Overijse werd gereduceerd tot een folklore die qua prijs totaal niet kan concurreren met de Zuid Europese druiven. De Brusselse witlooftelers, ooit alom bekend, werden de voorbije decennia gedecimeerd: Hollanders, Fransen en ... Westvlamingen sprongen sneller op de kar van de hydrocultuur en pikten met hun goedkope witloof marktaandeelen in. Meer algemeen daalde in Halle-Vilvoorde het aantal mensen dat voltijds in de land- en tuinbouw werkte van 4712 in 1983 naar 2913 in 1994. Die daling is scherper dan elders in België.

De verstedelijkingsdruk met de daarbij horende hoge grondprijzen is één verklaring voor die evolutie. Zo kromp het landbouwareaal in de Vlaamse rand meer dan in andere Vlaamse regio's (min 10 pct. sinds '83). Sommigen verwijzen ook naar de mentaliteit van de Brabanders. 'Weile Brabanders kunnen nie schermen, nie boksen zoals nen Ollander of ne Vlaming da kan', meent witloofteler Jean De Brouwer. Alfons Van der Voorde, directeur-generaal

New farmers on the outskirts

On the face of it, arable farming and market gardening in the Flemish outskirts around Brussels are faring 'worse' than in the

rest of Flanders. At least from the current perception of arable farming which is one of scaling-up, specialization, intensification and mechanization. But something new is emerging in arable farming and market gardening and the Flemish part of Brabant is at the forefront thereof, namely: ecologically sound mixed farms. What, until only a few years ago, was labelled as outmoded and superseded, now appears to have its advantages after all. Nowadays, farmers' markets are a big succes, just like farm shops and self-processing. A growing group of consumers is prepared to pay more for food which they claim, is superior in quality and whose production is more eco-friendly. For an agricultural holding set on producing quality food, there are a lot of opportunities right now. As a result, more and more farmers in the Flemish outskirts are abandoning the traditional model and a recent study on arable farming in that region even called the alternative farming styles equivalent to the traditional model.

van het Ministerie van Landbouw en zelf woonachtig in het Pajottenland: 'Toen ik vroeger ging spreken over de noodzaak van investeringen en specialisering, hingen ze aan mijn lippen in West- en Oost-Vlaanderen. In het Pajottenland daarentegen zeiden de boeren: 'Gij hebt makkelijk praten,...' Door die mentaliteit liep het gebied grote achterstand op'.

Nieuwe boeren

Toch lijkt dit maar één kant van de medaille: er groeit iets nieuws in de land- en tuinbouw en Vlaams Brabant loopt daarbij op kop. Melkveekweker Guido Lemaire uit St-Martens-Lennik zet de toon: 'Ze hebben altijd gelachen met het Pajottenland omdat de boeren er zogezegd niet economisch bezig waren, maar nu komen de Westvlamingen hier met hangende pootjes hun overtollige drijfmest dumpen'. Zijn vrouw Katleen Dalemans: 'Wij hebben hier altijd ecologisch verantwoorde gemengde bedrijven gehad - daaraan danken we ons prachtige landschap - en nu komen die Westvlaamse varkenstellers, die jarenlang op kosten van het milieu de kassa hoorden rinkelen, naar hier met hun drijfmest'. Het smaakt enigszins als een overwinning: wat tot voor enkele jaren als ouderwets en achterhaald werd verketterd, blijkt nu ook voordelen te hebben.

Dat komt omdat een stroom van negatieve berichten - zoals de hormonenkwestie, de dulle koeienziekte, de mestoverschotten - voor de verbruiker de 'achterkant' van de (kapitaal)intensieve vormen van landbouw heeft blootgelegd. Een groeiende groep verbruikers volgt niet langer en is bereid meer te betalen voor voedsel dat volgens hen kwalitatief hoogstaander is en waarvan de productie het milieu minder belast.

In de Vlaamse rand springen relatief meer boeren in dat gat dan elders in Vlaanderen. De nabijheid van Brussel, en dus van een groot koopkrachtig publiek speelt daarin een rol. Daarnaast bestaat er ook een traditie om zelf betere afzetkanalen te zoeken: boeren uit de streek trekken al lang naar de Brusselse vroegmarkt, waar ze hun groenten rechtstreeks aan de winkeliers verkopen omdat ze daar een betere prijs krijgen dan op de veiling.

De creativiteit neemt diverse vormen aan. Boerenmarkten zoals die in Gaasbeek hebben een groot succes en bieden een aantal jonge boeren een beter inkomen. Thuisverkoop en zelfverwerking komen evenzeer van de grond. Wat nu nog rest aan druiventelers, brengt die druiven grotendeels

FOTO: PATRICK DE SPREGELIERS

FOTO: MARC CORBANIE

De verwachtingen waren hoog gespannen * Maar liefst drie meisjes uit Vlaams-Brabant dongen mee naar de titel van miss België * Alleen uit West-Vlaanderen kwam eenzelfde hoeveelheid schoon * Kenners waren ervan overtuigd dat deze deerntjes hoegenaamd geen bedreiging vormden voor de elfjes uit Groot-Bijgaarden, Vilvoorde en Elewijt * Helaas voor onze Daphné, Sabrina en Wendy * De jury oordeelde dat Sandrine uit het Waalse Henri-Chappelle niet alleen moeders maar ook 's lands mooiste is * Bevreemdend toch dat al die mooiste meisjes zo'n uitheemse namen hebben * Desalniettemin kan er niet de minste twijfel over bestaan dat Sandrine een echte Belgische miss is * Meer dan een paar woordjes Nederlands komen er (nog) niet uit haar bevallige mondje * Maar 'elle va suivre des cours' * Gebrekkig Nederlands is niet de enige 'tache de beauté' van Sandrine * Met haar lengte van 1.74 meter en haar gewicht van 54 kilo is ze volgens de geldende medische maatstaven veel te mager * In de Limburgse gemeente Opitter zou ze

alvast een slecht figuur slaan * Daar werd onlangs het legendari- sche vrouw-sjouwen nieuw leven ingeblazen * Bij vrouw-sjouwen gooit een potige man een liefst goed geschapen vrouw ama- zone-gewijs over de schouders *

GEVONDEN VOORWERPEN

Wie de meeste kilo's vrouw aldus in de snelste tijd over een hindernissenparcours loodst, krijgt in Opitter 200 frank per kilo vrouw * Aan Sandrine met haar 54 kilo valt dus nauwelijks iets te verdienen * Slechts 200 frank voor een kilo vrouw lijkt ons, mede tegen de achtergrond van de explosieve prijsstijging van de hesp en de koffie, een onaanvaardbare prijs-kwaliteit verhouding * Vrouwen zijn onbetaalbaar, maar dit terzijde * Wellicht kunnen toekomstige vrouw-sjouw organisatoren zijde spinnen bij de geplande miss maxi verkiezingen * Bestemd voor 'dames met een maatje meer' * De tot op heden ongekroonde ondermaatse meisjes hoeven hun aspiraties ook niet meteen in tranen te verdrinken * Binnenkort wordt miss aardbei geplukt * De druivenkoningin moet ook nog ontkurkt worden * En in Asse wordt voor de allereerste keer miss hoppemeisje verkozen * Miss hoppescheut zou knapperiger geklonken hebben * Wat natuurlijk niet wegneemt dat de eerste miss hoppemeisje ook een delicatess kan zijn * Alhoewel * De Assese middenstand die de titel in het leven riep, heeft slechts 250.000 frank veil voor de tien knapperigste scheuten * Dat is dus niet zo scheutig * Met zo'n prijzenpot(je) wordt de deur opengezet voor de verkiezing van miss vrouw Holle * Het loont echt de moeite om het desbetreffende sprookje er nog eens op na te lezen * De vakantie staat immers voor de deur * Ga evenwel vooral niet in de file naar het buitenland staan * U zou dan de 20 missen van miss Belgian Beauty missen die deze zomer van Knokke-Le Zoute tot uit De Panne swingen

Weinig vlaggen op 11 juli 5

De discussie over de Vlaamse identiteit is nog niet uitgewoed. Volgens politicoloog Bart Kerremans leeft het Vlaams gevoel vooral bij een kleine elite en nauwelijks bij het grote publiek.

Het imago van de rand 8

FiguranDten 10

Zanger Johan Verminnen vindt dat de Vlamingen in de rand meer respect moeten afdwingen door te bewijzen wat ze cultureel waard zijn. Dat levert meer op dan verordeningen die worden opgelegd door de overheid.

Meisjesdroom wordt droomstuk 12

Een poëziecentrum voor Anton van Wilderode 17

Randgemeenten strijdtoneel voor het Belgisch wielerkampioenschap 21

Anderstaligen: niet iedereen is van slechte wil 23

EN OOK NOG

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6 • JULI IN DE RAND 14

ZONDER OMWEGEN 18 • RESTAURANDT 20

VAN TUINEN EN HUIZEN 22 • GASTENBOEK 24

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 134.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Eindredactie en secretariaat: Geneviève Ostyn

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

tel 02 460 45 12, fax 02 460 32 67

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel.

thuis of op markten zelf aan de man. In St-Pieters-Leeuw werkt een bioboer 60 ton tarwe tot broden die hij thuis verkoopt. Jean-Pierre De Leener is deeltijds bio-tuinbouwer in St-Pieters-Leeuw en verkoopt zijn groenten elke zaterdag thuis: 'Het heeft lang geduurd maar nu wordt dat rendabel. Ik verdien meer met mijn biotuinbouw in bijberoep dan een melkveekweker in de buurt met 25 ha grasland'.

Witloof

Ook op de witloofscène doet zich een vanuit de klassieke visie aberrante evolutie voor. Eeuwenlang 'forceerde' men witloof uit wortels die in de grond werden gestoken. Hydrocultuur, de kweek van witloof door de wortels in water te leggen, werd ontwikkeld in Nederland en leek die oude vormen van de kaart te zullen vegen. De investeringen voor een hydrocultuur-installatie bedragen weliswaar minimaal 10 miljoen frank, maar de waterkweek is veel minder arbeidsintensief. Zegt Jean De Brouwer, 8 jaar geleden overgeschakeld naar water-teelt: 'Ik ben nu 50 jaar. Moesten ze

'Voor een landbouw die kwaliteitsvoedsel gaat produceren, zijn er veel kansen'.

me vragen mij vragen opnieuw witloof in de grond te kweken, ik zou meteen ander werk gaan zoeken'. Het

eeuwige wroeten in de ijzige winteraarde werd als voorbijgestreefd bestempeld. Ook overheid en boerenorganisaties maanden boeren aan op hydrocultuur over te stappen. In Brabant lukte dat maar matig, men had er een traditie van grondwitloof en hield er ook aan vast. Onlangs hebben 230 grondwitloofte- lers uit de streek zich verenigd in de vzw Brussels Grondwitloof. Initiatief- nemer Frans Bergen: 'Wij geloven in dat product. Waterwitloof groeit op 3 weken, grondwitloof in 6 tot 8 weken. Dat heeft zijn invloed op de kwaliteit en de houdbaarheid van het product. Bovendien zagen wij die

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

immense investering in hydrocultuur niet zitten. Zo'n afbetaling zet je echt vast. De arbeid is inderdaad zwaarder maar als we 20 tot 25 pct. meer krijgen voor ons product, komen we er uit. Zo'n prijsverschil moet kunnen: Delhaize verkoopt grondwitloof aan 150 fr. per kg tegen 60 fr. voor waterwitloof'. De grondwitloofte- lers hebben ondertussen een keurmerk ontwikkeld dat fraude moet voorkomen, en hopen zo een eigen marktaandeel te ontwikkelen. Of dat zal lukken, moet nog blijken.

Kwaliteitsvoedsel

Steeds meer boeren in de Vlaamse Rand wijken af van het klassieke model en een recente studie over landbouw in de streek noemt de alternatieve bedrijfsstijlen zelfs evenwaardig aan het klassieke model. Alfons Van der Voorde: 'Die alternatieve aanpak lijkt me nog altijd marginaal; het is een reactie vanuit zwakte'. Jean-Pierre De Leener, naast biotuin- der ook een van de stichters van het Vlaams Agrarisch Centrum, een tegenhanger van de Boerenbond: 'Als producent van grondstoffen voor de agro-industrie is de landbouw niet concurrentieel. Voor een landbouw die in overleg met de verbruiker weer kwaliteitsvoedsel gaat produceren, zie ik echter veel kansen'.

John Vandaele

Er zijn die op

De Leuvense politicoloog Bart Kerremans kreeg de voorbije maand een golf van kritiek te verwerken. Aanleiding was zijn bijdrage in het tijdschrift Res Publica onder de titel "The Flemish Identity : Nascent or Existent". Op grond van een wetenschappelijke analyse komt Kerremans tot de vaststelling dat er een kloof gaapt tussen de interesse van de doorsnee Vlaming voor Vlaanderen of de Vlaamse identiteit en de grotere belangstelling hiervoor bij een deel van de politieke en maatschappelijke elites.

Bestaat er dan geen Vlaamse identiteit? Wordt het fenomeen alleen aangepraat?

Bart Kerremans: 'De heisa verrast mij en veel reacties getuigen van een onzorgvuldige lezing van mijn artikel. Het gaat immers om een louter wetenschappelijke vraagstelling en mijn stelling is niet eens zo verbandend. Vlaamse identiteit is in wezen een politieke identiteit en die is tot op zekere hoogte altijd geconstrueerd. Daarom is ze niet minder legitiem, maar het is een fenomeen dat zich ook elders heeft voorgedaan. Blijkbaar vindt men het in bepaalde Vlaamse kringen schandalig dat iemand zo iets durft schrijven. Het komt erop aan mijn artikel nauwgezet en zonder vooringenomenheid te lezen. Dan blijkt dat mijn stelling over het al dan niet bestaan van een Vlaamse identiteit een heel voorwaardelijke stelling is. Ik zeg

Vlaamse identiteit

maar weinig Vlamingen 11 juli vlaggen

mijn analyse heel anders had kunnen klinken indien ik een onderzoek had verricht naar de Vlaamse gevoeligheid in de rand'. Volgens de Leuvense politicoloog is er in België of in Vlaanderen globaal weinig interesse voor het fenomeen "identiteit". 'Rij maar eens door de straten op 11 of 21 juli en tel de Vlaamse, respectievelijk Belgische vlaggen. De oogst is mager. Dat ligt bijvoorbeeld

heel anders in de VS, Frankrijk of Nederland. Het 'oranjegevoel' bij onze noorderburen reikt er verder dan louter Koninginnedag'.

Afhankelijkheid

Bart Kerremans is het absoluut niet eens met de redenering van de Nederlandse christen-democraat Andries Postma die onlangs het idee lanceerde van een nauwere samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland. 'Dat pleidooi getuigt van een heel selectieve kijk op de grenzen, zeker in een zich vormende Europese Unie. Waarom zou uitgerekend onderlinge afhankelijkheid de grenzen tussen Nederland en Vlaanderen minder relevant maken en niet deze tussen Vlaanderen en Frankrijk of Nederland en Duitsland? De wereld van de Groot-Nederlandse gedachte is me vreemd en hoort thuis in de 19de eeuw. Overigens zou men moeten beseffen dat, indien er al onafhankelijkheid komt, dat begrip vandaag een heel andere betekenis heeft dan pakweg honderd jaar geleden. Politiek gesproken is de betekenis van het begrip 'onafhankelijkheid' zeer beperkt, omdat er Europees en mon-

diaal een grotere onderlinge afhankelijkheid groeit. We moeten dus niet ijveren voor een Groot-Nederlandse gedachte, maar wel voor een Europese gedachte waar effectief begrip wordt getoond

voor culturele diversiteit en de autonomie van staten of regio's. Begrippen als samen-

werking en solidariteit moeten daarbij centraal staan. Het kan niet alleen gaan over solidariteit tussen Vlamingen die werken en Vlamingen die werkloos zijn. Als Forges de Clabecq sluit, is dat een even grote tragedie als de geplande sluiting van Renault in Vilvoorde. In beide gevallen gaat het om een menselijk drama en dat is voor mij prioritair op welke affiniteit met welke territoria ook'.

Johan Cuppens

Vlaamse identiteit is in wezen een politieke identiteit en die is altijd geconstrueerd.

5

nadrukkelijk: 'Als men de Vlaamse identiteit interpreteert als een existentieel gevoel van de Vlaming, dan kom ik tot de conclusie dat...'. Meer zeg ik niet'.

Zijn de reacties geen bewijs dat er wel degelijk een Vlaamse identiteit bestaat?

Kerremans: 'Niet per se. Wel wordt duidelijk dat een discussie over Vlaamse identiteit bij een bepaald deel van de Vlaamse elite een onvoorstelbaar taboe is geworden. Wie daar zelfs maar een voetnoot bij plaatst, krijgt een lawine van reacties over zich heen. Dat vind ik heel verontrustend'.

Weinig vlaggen

Kunt u zich voorstellen dat de Vlamingen in de rand zich niet kunnen terugvinden in uw analyse? Velen voelen zich daar dagelijks in hun Vlaams-zijn bedreigd.

Kerremans: 'Als politicoloog wil ik erop wijzen dat het fenomeen van de Rand geen fenomeen is dat zich in heel Vlaanderen voordoet. Mijn artikel behandelt de Vlaamse identiteit in Vlaanderen en niet in de rand. Ik kan me overigens perfect voorstellen dat

The gap

In recent weeks, Leuven-based scientist Bart Kerremans has encountered a wave of criticism. The Reason? His article in the magazine 'Res publica' entitled 'The Flemish Identity: Nascent or Existent'. On the basis of a scientific analysis, the author concluded that a wide gap exists between the interest of the average Fleming in Flanders or Flemish identity, and the far greater interest in these concepts displayed by a certain segment of the political and social elites. 'This is a purely scientific inquiry. Flemish identity is essentially a political identity, and to a certain degree that is always something constructed'. According to Kerremans, in Belgium or Flanders there is generally little interest in the phenomenon of 'identity'. 'Just drive through the streets on July 11th or 21st and count the Flemish or Belgian flags. In either case, you won't find very many'.

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

WEMMEL/MEISE

Frans met Flappy

Nu het schooljaar er op zit, sluit ook het Atelier français in Wommel en Meise weer even de boeken. Kinderen tussen 4 en 12 jaar schaven er spelenderwijs hun praktische kennis van het Frans bij. Via spelletjes, muziek of knutselwerkjes rond een kindvriendelijk thema leren de kleinsten nieuwe woorden aan en worden ze vertrouwd gemaakt met de taal van Molière.

Voor de kinderen die al op de lagere schoolbanken zitten, is het een plezierige en leerrijke aanvulling op de Franse les. Elke woensdagmiddag in de Zandloper in Wommel en elke zaterdagvoormiddag in het sportcentrum van Meise, trekt Francine Wijns van de bvba Interspeak een handpop aan, want het is de

clown 'Flappy', een op kindermaat gesneden lesgever, die van de Franse les een kinderspel maakt. In de prijs van 3.150 frank voor tien lessen zit ondermeer ook een CD of cassette met Franse chansons, een liedjesboek en een werkboek. Er bestaan plannen om in Merchtem en Strombeek-Bever eveneens een Atelier français op te richten en een Nederlandstalig atelier in Laken. De lessenreeks start opnieuw in september, met ook een cursus Nederlands voor Franstalige kinderen in Wommel en Meise. Ook volwassenen kunnen dan hun kennis van het Nederlands, Frans, Engels en Duits bijschaven. Voor meer informatie kunt u terecht bij Francine Wijns op het nummer 02/460 79 59. **WS**

DILBEEK

Nieuwe Dilkom als lokaas

Eind mei keurde de gemeenteraad van Dilbeek de ontwerpovereenkomst goed voor de renovatie van de Dilkom door de Zaventemse architect Willox. Willox' renovatieplan haalde het van andere ontwerpen voor de herwaardering van de Dilkom. De verbouwingswerken moeten het Dilbeekse zwembad herscheppen in een attractiever recreatiebad. En daar heeft de gemeente tientallen miljoenen voor over. Een aantrekkelijk zwembad moet namelijk als lokaas dienen om de particuliere zwemer weer uit de baden in de omliggende gemeenten te plukken.

De Dilkom moet niet alleen kindvriendelijk, maar ook milieuvriendelijker worden en aan de strengere milieunormen van Vlarem II voldoen. Dat betekent

onder andere technische vernieuwing van de waterzuivering en verwarming en bijzondere aandacht voor de afvoer van het

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

vuile water. Een nieuw plafond, nieuwe ramen en een frisgroen laagje verf moeten samen met een bubbelbad, een kruidenbad en zonnepool het volk weer naar een zwemvriendelijke Dilkom lokken. Tegen de eeuwwisseling zou de vernieuwde Dilkom duikklar moeten zijn.

WS

Zevenborren

Ze hebben het nogal eens mis, die Brusselaars, wanneer ze afspreken in "Sept-fontaines", want dan staat de ene familie inderdaad in "Zevenborren", Sint-Genesius-Rode ten zuidwesten van het Zoniënwoud, te wachten en de andere in "Trois-fontaines" of "Drie Fontein" in Vilvoorde... Tussendoor worden wij op de Dienst Cultuur van Sint-Genesius-Rode verbeterd tot "Zevenbronnen", wat volgens de plaatselijke heemkundige kring dan toch "Zevenborren" moet zijn.

Daar huisden sedert de 14de eeuw Augustijnermonniken, die het beheer hadden gekregen over een klooster. Dit werd gebouwd door de kapelaan van de Sint-Pieterskerk van Anderlecht die hier kwam mediteren in navolging van ene heremijt Hendrik die zijn kluis had neergezet in de buurt van de houthakkershutten van Rode, Alseberg en Dworp in een gebied met talloze natuurlijke bronnen. De paters, die in ruil jaargetijden moesten opdragen voor de milde grondschenkster hertogin Johanna, konden door een dammen- en dijksysteem een paternoster vijvers laten vollopen. De elegante priorij die ze er bouwden was in 1424 omringd door zeven vijvers, vandaar "Zevenborren". Het aantal vijvers - tien in 1479 - evolueerde wel in de loop der tijden en sommige van de 15de-eeuwse waterpartijen zijn vandaag niet meer te localiseren. Van het kloostercomplex resten nog een hoeve, een watermolen en de vijvers. En voor meubilair uit de Augustijner-priorijkerk moet u in de dorpskerk zijn. **JR**

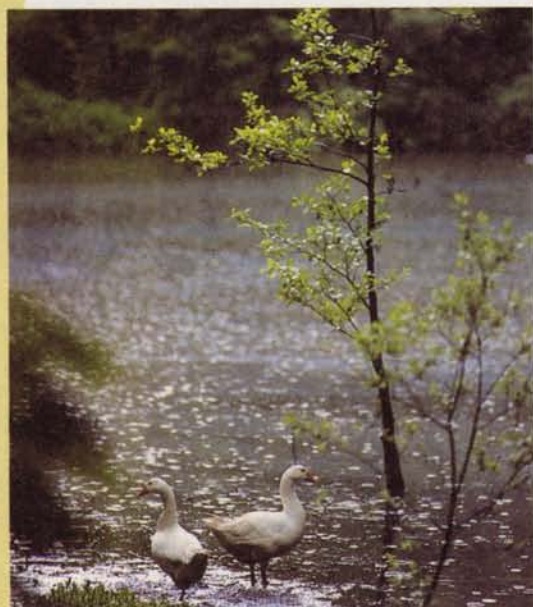

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Onder stoom

Het eerste weekend van juli zal Humbeek weer helemaal onder stoom staan, want ter gelegenheid van de kermis en jaarmarkt, zullen zestien verschillende stoomtoestanden voor de nodige damp en rookgordijnen zorgen. Vorig jaar tufte ter gelegenheid van de feesten rond 100 jaar zeekanaal een stoomboot uit Nederland op het water. Dat werd zo'n succes, dat er dit jaar met stoom aangedreven tractoren, walsen, brandweerspuiten, een minitrein en een stoomorgel uit Engeland - de thuis haven van James Watt en de

bakermat van de stoommachine - te zien zullen zijn. Voor wie dit stukje industriële archeologie wat oubollig vindt, zijn er nog altijd pleziertochtes in snelle speedboten die tijdens het kermisweekend over het kanaal zullen scheuren.

De plaatselijke harmonie en fanfare zullen broederlijk naast mekaar op een drijvend vlot op het kanaal de festiviteiten meer luister bijzetten.

WS

5, 6 en 7 juli, Varkensmarkt Humbeek.

OVERIJSE EN TERVUREN

Gordel voor Scholen begroet 21000 scholieren

Ruim 21.000 scholieren van 190 scholen uit alle Vlaamse provincies doen van 23 tot 26 juni mee aan de tweede uitgave van de Gordel voor scholen in Overijse en Tervuren. Ontstaan vanuit de Bloso Jeugdsportcampagne is de Gordel voor Scholen één van de hoogtepunten van het sportpromotieprogramma van het Bloso. Met dit initiatief willen de organisatoren de jongeren een voorsmaakje geven van de Gordel en de unieke Gordelsfeer en wilen ze hen laten kennis maken met de rand rond Brussel.

De scholieren -en hun fietsen- worden met 410 bussen en 150 vrachtwagens naar het centrum van Overijse gebracht. Vandaar vertrekken ze per fiets, moun-

FOTO: BLOSO-LIEVE WYNDIAELE

tainbike of te voet via uitgestippelde fiets- of wandelwegen naar Tervuren waar de aankomst voorzien is in de Koninklijke Moestuin. Daar is elke dag, van 14.00 tot 17.00 uur, sportieve en muzikale randanimatie voorzien.

WF

Info: Bloso, cel School-sport, Nicole De Croock, Koloniënstraat 31, 1000 Brussel, tel. 02/510 35 47

SINT-MARTENS-BODEGEM

De tand des tijds

Het lemen huis in de Dilbeekse deelgemeente Sint-Martens-Bodegem moet zowat het meest geschildeerde landschapstafereel uit de omgeving zijn, maar het schilderachtige huisje is steeds minder bestand tegen de tand des tijds. Milieu Overleg Dilbeek wil nu dat het gemeentebestuur het lemen huisje aankoopt.

Het Vlaams Gewest, dat door de gemeente Dilbeek werd aangezocht om huize Mostinckx aan te kopen, lijkt niet meteen geïnteresseerd in dit beschermd monument. En ook de gemeente zelf ziet blijkbaar nogal op tegen de verplichtingen die het restauratiedossier met zich meebrengt.

Ondertussen kwijnt het lemen huis, dat nu al ruim een jaar staat te verkomen, verder weg. Volgens de mensen van Milieu Overleg Dilbeek zou huis Mostinckx een ecologisch leefmuseum moeten worden. De vier miljoen die het lemen huis en de lap grond volgens een schattingsverslag waard zijn, mogen geen belemmering vormen argumenteert het MOD, want voor het kopen van protserige kastelen heeft de gemeente wel vele miljoenen veil. De aankoop van het huis Mostinckx werd al meermaals besproken op het schepencollege en de gemeenteraad. Er is nu beslist om een bijkomend onderzoek te laten verrichten naar de kostprijs van dit monument.

WS

Onze Gerda

Sommige lezers die haar kenden belden na het zien van het overlijdensbericht van Gerda Bossier in de dagbladen op 29 mei ll. naar de redactie om te vragen of het 'onze Gerda' was. Het is helaas onze Gerda die er niet meer is. Amper 33 jaar jong heeft ze op 27 mei afscheid moeten nemen van haar leven dat nog volop in de steigers stond. Een mens zou van minder opstandig worden! Gerda was dynamisch, inspirerend, efficiënt, zonnig, hartelijk, spiritueel, om maar een paar van de eigenschappen te noemen die haar zo uniek Gerda maakten. Jarenlang heeft ze het beste van zichzelf gegeven bij Artsen Zonder Grenzen, waar ze tot eind 1996 directeur communicatie was. Hoewel ze eigenlijk van plan was om vanaf januari rustig naar de bevalling van haar eerste kind toe te leven, kon ze niet aan de verleiding weerstaan om mee de fundamenten te leggen voor Randkrant. Toen ze er, met niet veel meer dan een telefoonaansluiting, in februari aan begon wist niemand - ook zichzelf niet - dat ze op dat moment al ongeneeslijk ziek was. Tot eind april heeft ze bergen werk verzet. Zonder haar zouden we er nooit in geslaagd zijn om op amper zeven weken tijd dit blad op poten te zetten. Gerda heeft tijdens haar korte leven zoveel van zichzelf aan anderen gegeven, dat ze bij iedereen die haar gekend heeft bijna tastbaar zal blijven voortleven. Echt voortleven zal ze in haar dochttertje Tilia die op 3 mei geboren werd. Dag Gerda, bedankt voor alles. HC

Het imago van de rand

In de ogen van menigeen geen uitgesproken regio

Het grote publiek ervaart de Vlaamse rand rond Brussel slechts vaag als een geheel. Is het omdat de rand, anders dan bijvoorbeeld het Pajottenland en het Hageland, niet samenvalt met een vanouds bekend geografisch gebied? Waarschijnlijk wel. Maar toch vraagt de rand om erkenning.

Het gros van de huidige inwoners van de randgemeenten heeft er zijn roots niet. 's Ochtends gaan ze met de auto of het openbaar vervoer naar het werk in het nabijgelegen Brussel en 's avonds idem dito de andere kant op. Vaak heeft het 'café om de hoek' zijn deuren moeten sluiten bij gebrek aan belangstelling van de vele inwijkelingen, terwijl er in de woonuitbreidingsgebieden geen werden voorzien.

Contactmogelijkheden

Recreatiefaciliteiten in de eigen woonomgeving ontbreken veelal in de rand. Een horeca-zaak, wat groen, een snelheids-luwe straat, een zit-

bank, een beetje speelruimte voor het kleine grut zouden een eerste aanzet kunnen zijn tot contact onder de burens.

Inwijkelingen vinden bovendien moeilijk aansluiting bij plaatselijke culturele verenigingen, zoals de toneelkring, de harmonie, de jeugdvereniging. Is het omdat ze geen belangstelling hebben voor de cultuur van de 'inboorlingen', of zijn ze gewoon niet op de hoogte van de vele mogelijkheden? De drempel om aan te sluiten bij sportverenigingen blijkt lager te liggen, waarschijnlijk omdat het sportjargon universeler is. Tegen de achtergrond van de geringe recreatiefaciliteiten en het gebrek aan animo om deel te nemen aan het verenigingsleven, kan de vraag worden gesteld of het niet wenselijk zou zijn om een 'buurtrecreatie-coördinator' aan te stellen. Deze persoon zou een bruggenbouwer moeten zijn tussen wat nodig is aan recreatiefaciliteiten in de eigen leefomgeving en wat beleidsmatig haalbaar is voor meerdere gemeenten of een streek. De

coördinator moet een soort ideeën-generator zijn die los van administratieve plichtplegingen ideeën mag spuien en deze, na overleg, ook realiseert.

Attracties genoeg

Een gelijkaardige vraag is die naar een toerisme-coördinator. 'Deze persoon heeft als taak de toeristische mogelijkheden van de streek naar buitenuit beter te helpen promoten en vertalen' aldus Roger Haest, voormalig coördinator in de Kempen.

Die flämischen Randgebiete von Brüssel werden vom durchschnittlichen Einwohner nicht wirklich als ein Ganzes wahrgenommen, vermutlich weil diese Region kein seit Alters her bekanntes geographisches Gebiet darstellt und weil eine gewisse Homogenität einfach nicht zu finden ist. Darüber hinaus ist der Grossteil der heutigen Bewohner der Randgemeinden der Stadt dort nicht wirklich verwurzelt und man verlässt den Stadtrand jeden Morgen, um in der nahen Hauptstadt zu arbeiten. Erholungsmöglichkeiten im Wohnungsumfeld fehlen meist in den Randgemeinden. Eine Gaststätte, oder ein park mit Grünflächen und ein paar Bänken würden den Kontakt zwischen den Bewohnern wohl erleichtern, die nur schwer Anschluss an die örtlichen kulturellen Vereinigungen finden. Das einstellen eines 'Freizeitkoordinators für die Ahnwohner könnte das zum Besseren ändern, während ein Tourismuskoodinator das lokale Angebot auch nach Aussen hin bewerben könnte. Denn Attraktionen gibt es genug in Brüssels Stadtrandgebieten, die viele Schätze wertvollen Erbgutes enthalten.

Het probleem is echter dat de rand geen echte streek is met een zekere homogeniteit en het creëren van een streekgevoel is een werk van lange adem. Dat neemt niet weg dat de rand over een aantal attracties beschikt met een meer dan lokale uitstraling, zoals de plantentuin in Meise of de culturele centra van Dilbeek en Strombeek, om nog maar te zwijgen over de schat aan waardevol erfgoed. Maar ondertussen blijft de regio de attractiviteit van een echt stedelijk centrum missen en biedt het grootste deel van de rand ook weer niet de mogelijkheden waarover het echte platteland wel beschikt. De initiatiefnemers voor het creëren van fiets- en wandelpaden weten hoe moeilijk het is om een voldoende groot aaneengesloten gebied te vinden in de rand, waar het aangenaam en veilig fietsen of wandelen is. Toerisme blijft echter voor tewerkstelling zorgen en als de rand deze boot niet wil missen, lijkt het aanstellen van een toeristisch coördinator een must. De provincie Antwerpen heeft er maar liefst drie in dienst, waaruit af te leiden valt dat zo'n coördinator een meerwaarde vertegenwoordigt.

Jan Lorent

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Groene ruggegraat voor verstedelijkte Noordrand

De vzw Natuurreservaten heeft een plan op papier gezet voor het behoud van 2.000 ha waardevolle natuurgebieden in de Noordrand. Die groene corridor tussen de A12 en de Zenne moet de oprukkende verstedelijking tegengaan. 'Met het geplande natuureducatief centrum in Grimbergen kan de provincie Vlaams-Brabant bovendien een sleutelrol vervullen in het sensibiliseren van de bevolking voor het milieu', vindt Herman Dierickx van de vzw Natuurreservaten.

Het milieu- en natuurbewustzijn bij de mensen in de streek gaan er sterk op vooruit. Verschillende gemeenten trekken de groene kaart door bijvoorbeeld natuurgebieden aan te kopen en de aanleg van kleine landschapselementen te subsidiëren. Toch staan de natuurgebieden en de open ruimten door de ongebreidelde verkavelingen onder toenemende druk. Sommige gemeenten proberen er op eigen houtje wat aan te doen, maar er is tot nu toe te weinig overleg en samenwerking. Bovendien wordt de bevolking nauwelijks bij de plannen betrokken. Een natuureducatief centrum kan een erg belangrijke rol spelen om de mensen te informeren en te mobiliseren. Daarom trok de provincie Vlaams-Brabant al 10 miljoen frank uit voor de bouw van zo'n natuureducatief centrum op het vliegveld van Grimbergen.

Groene gordel

In het plan van de vzw Natuurreservaten is er sprake van het stelselmatig uitbouwen van een groene gordel in de Noordrand van Brussel. De 2.000 ha bos- en natuurgebieden worden beschouwd als de groene ruggegraat van de regio. Het kanaal Brussel-Willebroek vormt de centraal gelegen as in het gebied. Natuurreservaten pleit ervoor dat er niet wordt gebouwd op de oevers van de kanaalstrook tussen Verbrande Brug en Tisselt. Het biologische erg waardevolle gedeelte ter hoogte van het Bos van Aa en het Gravenbos moeten te allen prijze worden beschermd. De zone van Oost naar West wordt beschouwd als een groene corridor in de zogenaamde 'Ruit' of Randstad Brussel-Gent-Antwerpen-Leuven. Ook in het Structuurplan Vlaanderen wordt gelukkig geopteerd voor het behoud van die nog schaarse open ruimte. Samengevat gaat het om de volgende gebieden (zie kaart), van Oost naar West: het

kasteel van Relegem (10), de Wormelaar (11), het Kollintebos en het bos van Aa (1) op het grondgebied van Zemst; het Gravenbos (2) in Humbeek; het Velaertbos (13), het Neromhof (14), de Beemden, het kasteel van Imde, de Boskapel, Leefdaalbos, de vallei van Molenbeek en de Meuzegembeek in Meise. De Wormelaar bijvoorbeeld valt op door zijn natuurlijke verscheidenheid. Het is een lappendeken van weiden, populierenbosjes, gemengde bospercelen en een vrij grote vijver.

Voorts zijn er de gebieden die aansluiten op het kanaal, zoals het voormalige vliegveld (4), de Maalbeekvallei (6), het domein De Borcht (7) en de Tangebeekvallei.

Eerlijke kans

'In de sterk verstedelijkte Noordrand zijn veel mensen op zoek naar rust en groen. De betrokken gemeentebesturen en de provincie moeten daarom dringend beschermende en stimulerende maatregelen nemen want de natuurwaarden in de regio zijn er de afgelopen jaren dramatisch op achteruit gegaan. Natuurbeleving en zachte recreatie krijgen in ons samenhangend plan van 2000 ha alvast een eerlijke kans', meent Herman Dierickx.

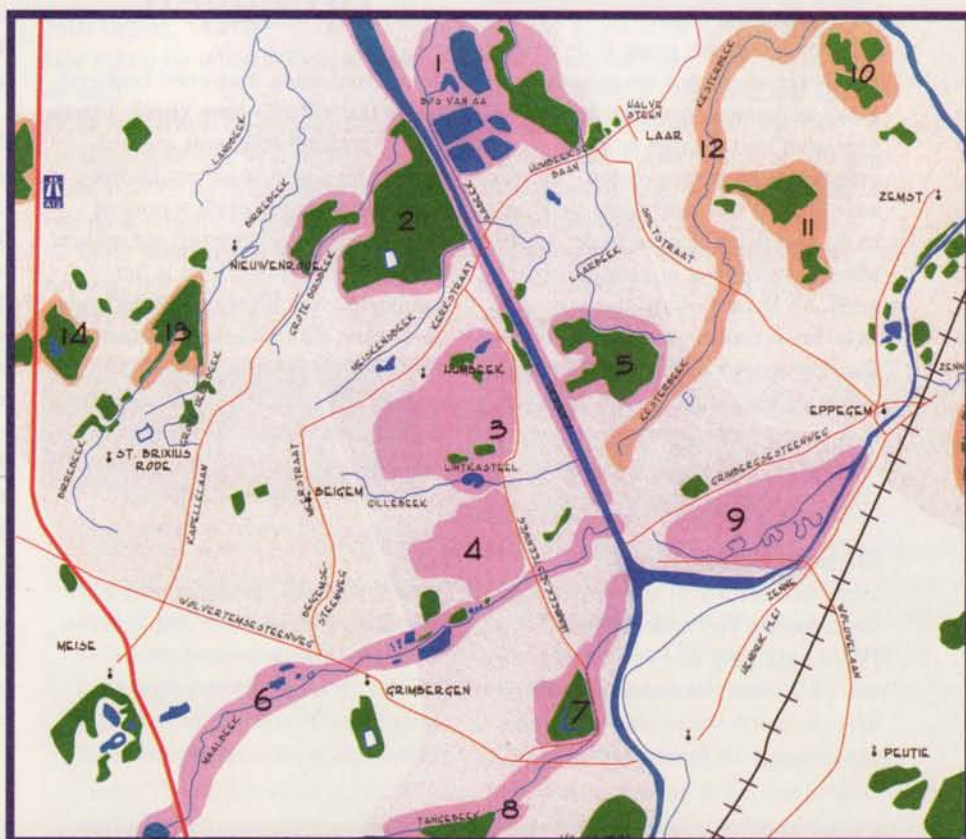
Gerard Hautekeur

NOORD-ZUID AS

1. COMPLEX BOS VAN AA-KOLLINTEBOS
2. GRAVENBOS
3. KOUTER HUMBEEKLINT
4. VOORMALIG VLEGVELD
5. KATTEMEUTERBOS
6. MAALBEEKVALLEI
7. DOMEIN DE BORCHT
8. TANGEBEEKVALLEI
9. DORENT-NELEBROEK

OOST-WEST AS

10. KASTEEL VAN RELEGEM
11. WORMELAAR
12. KESTERBEEK
13. VELAERTBOS
14. NEROMHOF

Realisatie MacsimuM

Eigenlijk is Johan Verminnen een randgeval op deze pagina's. De zanger groeide weliswaar op in de rand maar woont momenteel in Oost-Vlaanderen. Toch heeft hij nog steeds een speciale band met de randgemeenten, waar overigens veel van zijn vrienden wonen.

Alhoewel Verminnen enthousiast terugblijkt op zijn jeugdijaren in Wemmel, is er geen sprake van dat hij ooit naar de rand zou terugkeren. **JV** Die periode in mijn leven is voorbij. De plaats waar ik woon, is voor mij absoluut niet meer belangrijk. Ik ben een wandelende jood, ik leef in mijn wagen. Ik vraag alleen dat het in mijn woonplaats rustig is en dat is het in de rand zeker niet. Ik ben al 17 keer verhuisd. Eerst van Wemmel naar Wolvertem en dan terug naar Wemmel. Ik heb ook 12 jaar in de Dansaerstraat gewoond, in het centrum van Brussel, tot ik trouwde en naar de streek van mijn vrouw trok. Dochter Pauline groeit nu op in het Oostvlaamse Hansbeke, maar we zijn van plan om later naar Oostende te verhuizen. Daar heb je de stad, de zee en Engeland bij elkaar.

Woonde u dan niet graag in de rand?

JV Als kleine jongen woonde ik heel graag in de rand. Voor een kind is de grootstad immers niet de beste omgeving om op te groeien. De trek naar Brussel was een vlucht. Je kunt in de hoofdstad opgaan in de anonimiteit, precies wat een artiest nodig heeft. Als ik nu twintig jaar was, zou ik in het centrum gaan wonen omdat daar het meeste te doen is. De rand is ook stad, maar dan veeleer slaapstad. Ik hou niet van tussenvormen; het moet of de stad of de volle natuur zijn, niet iets dat er tussen zweeft.

Onbetaalbaar

Wat herinnert u zich nog van uw eerste contacten met anderstaligen?

JV Vroeger ging ik met de fiets naar school in Jette. We waren met een hele fietscaravaan en de helft daarvan bestond uit Franstaligen. We

FOTO: PATRICK DE SPINGELAERE

Johan Verminnen

“Respect afdwingen is belangrijker dan respect opleggen”

waren onderling heel goed bevriend en de taal vormde geen enkele barrière. We praatten een soort mengelmoes met elkaar, maar omdat het toch altijd ging over de school of over de meisjes, begrepen we mekaar perfect. Voor Franstaligen is het natuurlijk moeilijker om Nederlands te spreken dan omgekeerd, maar daar til ik niet zo zwaar aan. Taal is slechts een communicatiemiddel, het zijn de gevoelens die tellen. Stuur mij naar een Portugees concert en hoewel ik de woorden van de liedjes niet begrijp, zal ik weten waarover het gaat.

U hebt weliswaar positieve ervaringen met anderstaligen, maar niet iedereen in de rand zal uw mening delen.

JV Het grote probleem is dat de autochtone bevolking in de rand de wijk heeft moeten nemen voor het

geld, eerst naar Merchtem, Overijse, Hoeilaart en nu nog verder. Het grote pijnpunt van de rand is dat er een gebrek aan ruimte is voor de mensen die er geboren zijn en dat vind ik heel jammer. Tegenwoordig moet je al goed je brood verdienen om in de rand te kunnen blijven wonen. Voor jongeren is het er onbetaalbaar. Omdat ik 'overall' woon is dat niet meteen mijn probleem, maar veel van mijn generatiegenoten wonen er nog steeds en voelen dat terdege in hun beurs.

Er zit dus meer achter de problemen dan alleen maar taalverschillen?

JV Wie eerlijk is, zal moeten toegeven dat taalverschillen eigenlijk niet meer bestaan. Het grootste verschil is dat tussen arm en rijk, tussen werk hebben en geen werk. Het is een sociaal probleem waar de overheid niet genoeg aan doet. Alle Dehaenes van de wereld hebben het verkeerd voor. In Europa denkt men alleen nog maar aan het behalen van de normen van Maastricht en niet aan normen van menselijkheid. We moeten groeien naar een sociaal model waarin verdraagzaamheid centraal staat. Alle taalproblemen zullen dan meteen van de baan zijn. De mensen zien niet in dat het probleem eigenlijk heel gemakkelijk valt op te lossen.

Beleefdheid

Bestaat de kans dan niet dat de rand zijn eigenheid nog meer verliest?

JV De rand heeft zelf een andere eigenheid gecreëerd. De autochtone bevolking vroeg niet om verdrukt te worden maar ze heeft zich intussen wel aangepast. De mens is trouwens de diersoort die dat het beste kan. Of om de trainer van de nationale voetbalploeg te citeren: 'drop mij in China en ik spreek Chinees'. Sommigen benaderen de situatie ook vanuit een te extreme invalshoek. Ik ben er zeker van dat het Vlaams karakter van de rand behouden blijft want dat karakter ligt historisch vast in straatnamen, in plaatselijke gebruiken en dergelijke.

Zowel de autochtone bevolking als de

anderstaligen staan niet open genoeg voor elkaar. Men moet bijvoorbeeld aanvaarden dat een Rus eerst Frans of Engels leert omdat dit voor hem gemakkelijker is en ook omdat hij met die talen nog elders terecht kan. Uiteraard moet de anderstalige de minimale beleefdheid hebben om zich aan te passen. Volgens mij knelt het schoentje vooral bij de opvoeding en hierin dragen de scholen een enorme verantwoordelijkheid.

Wereldburgers

JV De culturele aanwezigheid van de Vlamingen is heel belangrijk. De activiteiten in een zaal als de Ancienne Belgique in Brussel doen meer voor de Vlaamse zaak dan het houden van 10.000 vlammeende toespraken. Ook de Franstaligen voelen zich thuis in de Ancienne Belgique. De Vlamingen kunnen respect afdwingen, gewoon door te bewijzen wat ze cultureel

Internationalisering is een goede zaak op voorwaarde dat iedereen zijn eigenheid bewaart

waard zijn. Dat probeer ik met mijn muziek en de Vlamingen in de rand zouden dat ook moeten doen. Het is allemaal eenvoudiger dan men denkt. Er is niet noodzakelijk meer geld nodig maar er zouden wel andere prioriteiten moeten worden gesteld. Cultuur is meer dan alleen een voorstelling, cultuur is leven. De rand heeft vooral behoefte aan uitnodigende ruimtes waar de bezoekers niet hoeven te betalen. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan het nut van jongeren-ontmoetingscentra en aan initiatieven zoals 'Boterhammen in het Park'.

Vindt u de internationalisering van de samenleving een goede zaak?

JV Persoonlijk vind ik contacten met anderstaligen zeer verrijkend. We zouden allemaal moeten uitgroeien tot wereldburgers. Internationalisering is een goede zaak, op voorwaarde dat iedereen zijn eigenheid

bewaart. Respect afdwingen is belangrijker dan respect opleggen. Respect krijgen kan alleen door te laten zien en te bewijzen wie je bent. Dynamiek heeft meer weerslag dan verordeningen door de overheid en kunstenaars zijn belangrijker dan politici. Die politici zouden overigens beter moeten luisteren naar de mensen, dan zouden ze niet alleen geld stoppen in cultuur met een grote C maar ook in populaire cultuur. Een voetbalwedstrijd staat voor mij op hetzelfde niveau als een balletvoorstelling en samen met anderstaligen tegen een bal trappen, bevordert de integratie meer dan het uitdelen van onthaalbrochures, waarmee ik niet wil zeggen dat dat laatste niet nodig zou zijn. Het probleem is dat politici niet echt weten wat er leeft onder de mensen. Eens om de vier jaar, als er verkiezingen voor de deur staan, leggen ze hun oor even te luisteren en daarbij blijft het.

Er is een groot gebrek aan idealisten en een overschot aan pragmatici. Idealisten zijn in mijn ogen bijvoorbeeld mensen die vechten om Renault Vilvoorde open te houden. Idealisten doen veel en pragmatici, zoals Dehaene, gaan met de eer lopen. Ik leg me daar niet voetstoots bij neer.

Hutsepot

Hoe kijkt u nu vanuit Hansbeke naar de rand?

JV Ik heb veel kennissen in de rand en daarom kom ik er ook nog vaak. Mijn moeder en mijn zusters trokken net als ik weg uit Wemmel en wonen nu in de Merchtemse deelgemeente Brussegem. Mijn manager en jeugdvriend woont in Hoeilaart. Vanuit

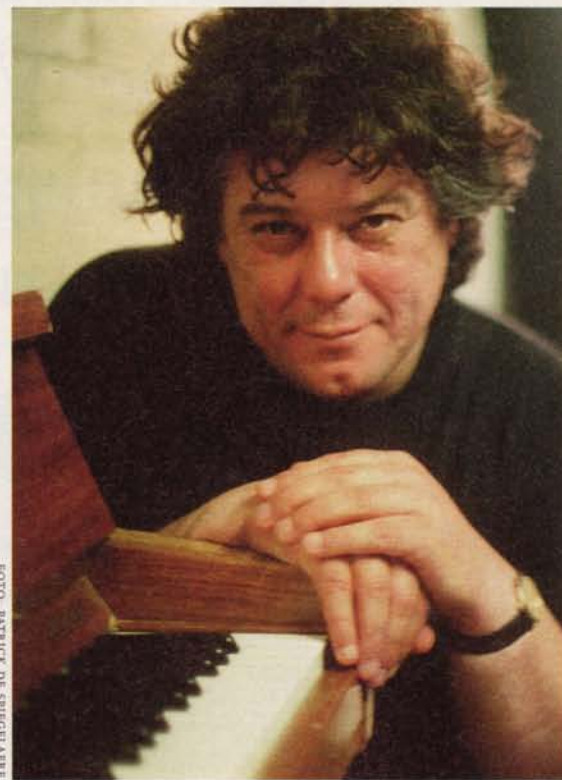

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Hansbeke zie ik de rand met zijn bewoners enigszins als een probleemgebied, waarmee ik nu ook niet wil zeggen dat ik blij ben dat ik er niet meer woon.

Waarom zingt u wel over de hoofdstad en niet over de rand?

JV Voor mij is Brussel het centrum van de vrijheid. De grootste kwaliteit van de hoofdstad is, dat het de hutsepot van België is en ik ben een liefhebber van hutsepot, ook op culinair gebied. In onze hoofdstad zijn alle mensen gelijk. In de rand ligt dat anders, daar worden de verhoudingen bepaald door geld. In Brussel is dat veel minder het geval. Er zijn daar trouwens meer behoeftigen, en die moeten elkaar so wie so niet uit.

An Van hamme

Johan Verminnen: past and present

In point of fact, Johan Verminnen is, on these pages, a 'borderline case'. He grew up, it's true, on the outskirts in Wemmel but lives in East Flanders. Nevertheless, the singer still has a

special tie with the suburbs of Brussels and is still a frequent visitor. The big problem of the outskirts, according to Verminnen, is that the autochthonic population had to take refuge there because they were pushed for money and that there's a lack of accommodation for people who were born there. 'These days, only those on a high salary can afford to live in the suburbs. For young people it's unaffordable there'.

Contacts with non-native speakers are, as far as Verminnen is concerned, enriching. 'We ought, all of us, to develop into world citizens. Internationalization of society is a good thing, on condition that everyone retains his individuality. Commanding respect is more important than imposing it. Flemings can command respect by showing, culturally, what they're made off'.

Luc De Wit maakt van meisjesdroom droomstuk

Onder de artistieke paraplu van de vzw Pantarei uit Beigem en dankzij een subsidie van 2 miljoen van de Vlaamse Gemeenschap kon het Prometheus-ensemble onlangs het muziekspektakel 'Variété' van Maurizio Kagel realiseren. Theatermaker en mime-speler Luc De Wit (40) regisseerde dit sprookjesachtig geheel, dat eind april zijn première beleefde in het Cultureel

Centrum van Strombeek-Bever. Voor volgend seizoen staan een nationale en misschien wel internationale tournee op het programma.

'Variété' leunt enigszins aan bij de vaudeville en het visueel-experimenteel theater, maar hoort eigenlijk in geen enkele traditionele categorie thuis. Dat Luc De Wit met zijn regie voor een aparte inbreng zorgde, is eigenlijk niet zo verwonderlijk. De kruisbestuiving tussen verschillende kunstgenres is namelijk één van zijn stokpaardjes. De klassieke opleiding aan het Antwerpse conservatorium loste die verwachtingen niet in. De Wit kwam wel onder de indruk van de ontregelende cartoonvoorstel-

FOTO: GOEDELE VERLEYSEN

lingen van Circus Radeis, en het bijwonen van de legendarische mimedemonstratie 'Tout Bouge' van de Fransman Jacques Lecoq zou voor hem richtinggevend worden.

'Deze tegenhanger van Marcel Marceau legt de nadruk op persoonlijke keuze en ontwikkeling' zegt De Wit. 'Zijn leerlingen moeten zich eerst lichamelijk, verstandelijk en gevoelsmatig openstellen via de waarneming van dagelijkse bezigheden. Na een grondige analyse van de lichaamstaal kan er volop worden geïmproviseerd'.

Voortdurend in beweging

Luc De Wit besliste om les te gaan volgen bij Jacques Lecoq. Om de dure cursussen te kunnen bekostigen, ging hij in het Parijse 'Le Cirque' aan de slag als 'garçon de piste'. Gelukkig was die job te combineren met de veeleisende studie.

Lecoq moedigde zijn studenten aan om zo snel mogelijk 'acteur-createur' te worden en daarom richtte Luc De Wit met een paar even ambitieuze collega's Pantarei op. De naam van hun ensemble staat voor de beroemdste wijsheid van de Griekse natuurfilosoof Heraclitus van Efese. Volgens

deze omstreden auteur is alles voortdurend in beweging. Niemand kan tweemaal in dezelfde rivier stappen omdat het water stroomt.

Wilde dromers

De geschiedenis van Pantarei begon in een tot repetitieruimte omgebouwde watermolen, die door de burgemeester van Grimbergen ter beschikking was gesteld. Het gezelschap debuteerde in de uitverkochte ballroom van de Ancienne Belgique. 'We vormden in feite een collectief wilde dromers', bekent De Wit. Die dromen beletten evenwel niet dat theatergezelschap Pantarei tussen 1984 en 1992 door tal van Europese landen toerde. De Wit zelf ver-

zorgt daarnaast ook nog workshops aan een aantal binnen- en buitenlandse toneelscholen en is sinds vorig jaar regisseur bij verschillende gezelschappen.

Meisjesdroom

Dirigent Etienne Siebens van het Prometheus-ensemble nam het initiatief voor de productie van 'Variété'. 'Onschuld en absurditeit typeren dit spektakelstuk', zegt De Wit. 'Het geheel draait om de droom van een meisje dat een reis maakt door de wereld met een oudere, wijze man als gids. Op hun tocht ontmoeten de twee vingervlugge illusionisten, piepjonge koorddanseressen en ervaren trapezewerkers die reliëf geven aan de ongewone klankenstroom van de Argentijnse self-made componist Kagel'.

Wat er na 'Variété' komt weet Luc De Wit niet, maar hij heeft alvast niet nagelaten om de toekomst van Pantarei veilig te stellen door van dit gezelschap een sluimerende, maar dienstbare organisatie voor de multidisciplinaire podiumkunst te maken.

Ludo Dosogne

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Beursschouwburg maakt al zes jaar de blitz

Je moet maar op het idee komen om een debatavond over identiteit en cultuur in de Beursschouwburg op te luisteren met de aanwezigheid van een Roese-laarse vrije radio, waarvan de medewerkers de aanwezige 'fine fleur' van Brusselse Vlamingen vergasten op een vertolking van dat geheide Vlaamse drama Het gezin Van Pamel. Gastheer Paul Corthouts van de Beurs deed het en zorgde voor een avond 'ambiance' van het zuiverste water.

Corthouts en de zijnen zullen niet ophouden de Brussels-Brabantse goeemeente te verrassen met hun opmerkelijke artistieke invalshoeken. De Beurschouwburg is een cultuur- en animatiecentrum dat voor de generatie veertigers-van-nu de grondslagen heeft gelegd van hun populaire cultuurkennis. Het bescheiden theater van pleister en pluche met die onwaarschijnlijke kroonluchters heeft in de jaren zeventig legendes als Neerlans Hoop in Bange Dagen, maar bijvoorbeeld ook de revue ter gelegenheid van Duizend Jaar Brussel gehuisvest. In feite kon alles uit de muziek- en theaterwereld er passeren als het nog niet geconsecreerd was. De Beurs was ook de organisator van wijlen Mallemunt, een van de mooiste manifestaties

van de Vlaamse culturele aanwezigheid in de hoofdstad. Midden de jaren tachtig kwam er een kentering. De Beurs deed van dan af ook pogingen om de ontwikkelingen in het cultuurdenken te volgen met Hard op de Tong. Pas in 1991 zou er een definitieve kentering komen.

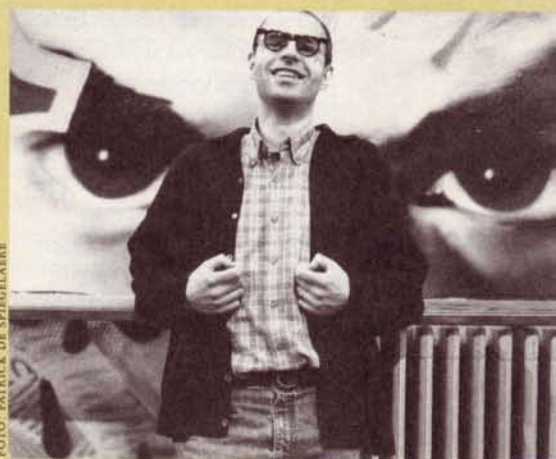
Hoog scoutsgehalte

Men zal zich nog herinneren dat in dat jaar op televisie een Amerikaanse cultuureeks liep die luisterde naar de naam Twin Peaks. David Lynch maakte daar het archetype van wat de soap zou worden maar wel met een zeer hoog edelkitsgehalte. De laatste aflevering liep gelijktijdig in de Beurs op groot scherm en er werd toen uitsluitend damned good coffee en donuts geserveerd in een kader van bronsgroen eikenhout. Het was een van de eerste tekenen dat er wat roerde in het struikgewas van de Brusselse culturele sien. Maar wat precies? Corthouts beleid bleek een hoog scoutsgehalte te hebben: heel sociaal dooraderd en met de duidelijke bedoeling om de vreemdsoortigste talenten op te sporen, wat de Beurs opnieuw een eigen, niet precies te catalogeren identiteit zou geven. Die moedige Corthouts zat overigens met alle plagen van Egypte opgezadeld. Toen hij bij zijn eerste bezoek aan de Beurs de kasten opentrok, plofte er een mummie van vijf miljoen deficit uit. Het gebouw rond de kast zat in

een ingewikkeld renovatiedossier en door de versplinterde identiteit van het huis greep de Beurs telkenmale naast de subsidiepot. Het deficit is weg-gewerkt, er zit flink schot in de renovatie maar ook dit en volgend jaar zal men het moeten stellen met een structurele subsidie van 18 miljoen, waar het er naar alle normen 32 zouden moeten zijn.

Vallend fruit

En toch maakt de Beurs al zes jaar de blitz in de Brusselse benedenstad. Naast de negen animatieprojecten zoals 'All in the family', is er elke week wel iets te doen in het Beurscafé, zijn er de hiphopconcerten. Tegelijkertijd is la Esterella er al meer dan een keer

komen zingen, want ook de 'derden van dagen' hebben er rendez-vous, elke derde zondag van de maand. De ploeg van Corthouts grotsiert in grootstedelijke projecten. Cultuur en animatie op kosten van de gemeenschap? Ja, maar dan moet die gemeenschap daar de vruchten van plukken. Wel er wordt behoorlijk aan de boom geschud en het vallend fruit heeft een exotische smaak.

Gerrit Six

13

EIN KULTURPALAIS AUS STUCK UND PLÜSCH

Die Brüsseler Beursschouwburg ist ein Kultur- und Freizeitzentrum, das für die Generation der heute Vierzigjährigen die Grundlagen ihrer Kenntnisse der populären Kultur gelegt hat. Und Gastgeber Paul Corthouts und die Seinen werden auch heute nicht aufhalten, die Brüsseler-Brabantische Öffentlichkeit mit auffallend Künstlerischen Betrachtungsweisen und Ansichten zu überraschen.

Erst im Jahre 1991 sollte eine entschiedene Veränderung eintreten. Die neue Identität des Veranstaltungszentrums ergab sich aus der Tatsache, dass einfach keine genaue Kategorisierung stattfinden konnte. Dabei hatte Paul Corthouts gleichzeitig mit einer Vielzahl von -vor allem finanziellen- Problemen zu kämpfen. Die Beurs hält sich nun seit sechs Jahren ausserordentlich erfolgreich in der Brüsseler Unterstadt. Neben neun Animationsprojekten gibt es jede Woche auch andere Aktivitäten im Beurscafé, u.a. auch viele Konzerte mit aktuellen Künstlern. Aber auch die älteren Semester treffen sich hier jeden dritten Sonntag im Monat zum gemütlichen Rendezvous.

TWEEDELIGE EXPOSITIE

Vlaamse Caryatide zet schouders onder eigentijdse grafiek

Priesteressen uit het Hel-
leense Karyai stonden ooit
model voor de stenen
draagsters die in Griekse
tempels dienst deden als
zuilen. Antieke ontwerpers
durfden gelijkaardige

beeldjes ook wel integreren in duur-
zame gebruiksvoorwerpen. Precies
dertig jaar geleden noemden de drie
oprichters van een onafhankelijk,
Nederlandstalig cultureel centrum op
het Brusselse Vrijheidsplein hun
grensverleggende ontmoetingsruimte
Caryatide. Er werd bewust gekozen
voor het enkelvoud. Een single-vrouw
moet immers nog nadrukkelijker
voor haar rechten opkomen dan een
stoet gelijkgestemde dames, zeker als
ze in dienst staat van de artistieke
Vlaamse ontvoogdingsstrijd. 'Voor
onze kunstenaars was de hoofdstad
nog braakliggend terrein', licht Jan
Abspoel toe. Dit jaar lijkt zijn Duis-
burgse woning op een bijenkorf
omdat van hieruit niet minder dan
drie tentoonstellingen worden geor-
ganiseerd.

Uitwijken

Caryatide is gegroeid uit de Vlaamse
Culturele Weken in het begin van de
jaren zestig. De drie initiatiefnemers -
Jacques De Leger, Clement Cartuyvels

en de
Nederlandse
journalist
Cor Dom-
melshuizen -
kregen in de
beginfase af
te rekenen
met tal van
financiële en
politieke
problemen,
maar slaag-
den er toch
in om de
vereniging

De Vrienden van Caryatide, later afge-
kort tot Caryatide, op poten te zetten.
Bij gebrek aan een verzekerde vesti-
gingsplaats kan het contactadres ver-
anderen. Voor tentoonstellingen moet
worden uitgeweken naar instellingen,
die over voldoende infrastructurele
mogelijkheden beschikken. Een
onoverkomelijke hindernis blijkt dat
niet te zijn, want Caryatide heeft al
150 tentoonstellingen georganiseerd.

Inventaris

In het Boudewijncomplex van de
Vlaamse Gemeenschap wordt deze
zomer de tweeledige expositie 'Dertig
jaar grafiek in Vlaanderen' georgani-
seerd.

Deze tentoonstelling groepeerd
Nederlandstalige artiesten die al
betrokken waren bij eerdere projec-
ten van Caryatide. Gerard Gaudaen
bijvoorbeeld, die scherp en figuratief
etst. Deze voormalige directeur van
de Antwerpse Academie voor Schone
Kunsten was met zijn werk al ruim
vertegenwoordigd op de eerste ten-
toonstelling van de vereniging.
Hij deelt die eer met Frans
Minnaert, die van de expressio-
nistische naar een exotisch-kos-
mische stijl evolueerde. Ook de
grafici die meewerkten aan de
kunstkalenders van Caryatide,
krijgen een plek. En uiteraard
ook de laureaten van Jacques
De Leger-prijs, waarmee de
belangrijkste grondlegger van
de vereniging postuum wordt
herdacht. Naast Pol Mara zijn
ondermeer Jef Van Grieken,
Remi Van Praet, Roger Witte-
vrongel, Gilbert De Cock, André
Goezu, Jules Lismonde en vele

Werk van Gerard Gaudaen

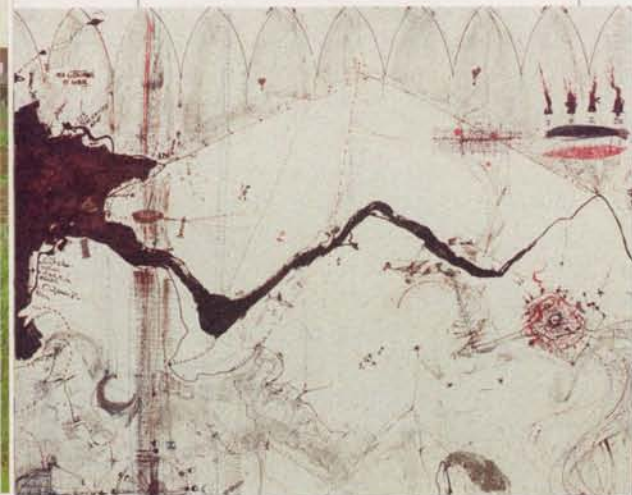
anderen vertegenwoordigd. Het ver-
nieuwend karakter en de kwaliteit
waren voor de organisatoren het
doorslaggevend criterium bij de
inventarisering van de grafische ver-
enigingsactiviteiten. 'De expositie
biedt een betrouwbaar, representatief
staal van de tendensen in deze kunst-
richting', zegt Annie Huylebrouck, de
voorzitster van het jubileumcomité.

Baanbrekend

Het tweede luik toont de recentste
ontwikkelingen. Van de veertig deel-
nemers aan de driejaarlijkse Jacques
De Leger-prijs voor grafiek werden
door een professionele jury de baan-
brekendste blikvangers geselecteerd.
Het onderwerp van de wedstrijd was
vrij. Het aantal toegelaten technieken
daarentegen beperkt. Tekeningen en
foto's kwamen niet in aanmerking,
alleen zuivere grafiek zoals hoog-,
vlak- en diepdruk. Het winnende
werk van Bart Prinsen lijkt inhoudelijk
en vormelijk mijlenver verwijderd
van Gaudaen en Minnaert. Toch is het
dezelfde moedige Griekse draagster
die hun creativiteit stimuleerde. Zij
zet nog steeds haar schouders onder
eigentijdse Vlaamse grafiek.

Ludo Dosogne

Caryatide, contact via Molenweg 32,
Tervuren, tel.02/768 13 02.
Tentoonstelling '30 jaar grafiek' tot
10 juli in het Boudewijncomplex
(tussen Rogierplein en Lunatheater)
in Brussel. Dagelijks van 10u tot 18u,
zaterd. van 12u tot 17u, zondag
gesloten.

'Per luchtpost', van Bart Prinsen, laureaat van de J. De Leger-prijs

SCHILDERKUNST

Flirt met stijl(en)

De veelzijdige maar bijna vergeten Schaarbeekse schilder Georges Lemmen (1865-1916) hoefde het huis niet uit om stemmige momenten te vereeuwigen. Vanachter zijn knijpbril en wollige baard observeerde hij de middagdutjes van zijn echtgenote. Of hij keek nauwlettend toe hoe andere vrouwelijke familieleden naaiden en breiden. De minzame kunstenaar verkoos gedempte, warme kleuren. Hoewel hij flirtte met de meeste avantgarde-stijlen, die tijdens de eeuwwisseling in ons land bloeiden, kreeg hij slechts zelden de erkenning, die hij

'Jonge vrouw met naaiwerk', Georges Lemmen

verdiende. Hoe omvangrijk en divers zijn nalatenschap is, blijkt uit de eerste retrospectieve, die nu postuum in het Museum van Elsene wordt georganiseerd. Aanvankelijk stond hij nog onder invloed van symbolisten als Fernand Khnopff. Op de houtskooltekeningen vervloeien de personages middels de veegtechniek met hun omgeving. Zijn neo-impressionistische schilderijen geven niet alle geheimen prijs. Je kunt onmogelijk zien of een dame zich aan- of uitkleedt.

Samen met Henry Van de Velde bekeerde Lemmen zich tijdelijk tot de decoratieve kunst. Kermissen en spektakels hielden hem later zodanig in hun ban dat hij ze wel moest typeren in al hun wervelingen. De opwaaiende rokken van danseres Loïe Fuller balt hij samen in een indrukwekken-

de lichtgloed. Van pointillist Seurat neemt hij de puntjes over. Jammer dat deze kunst met stip pas nu aan de oppervlakte komt. Zelf was Georges Lemmen te bedeesd om zijn doorbraak bij het grote publiek te bewerkstelligen.

LD

Museum van Elsene: tot 13 juli.
Dinsdag tot vrijdag van 13u tot 19u.
Zaterdag en zondag: van 10u tot 17u. Gesloten op maandag.
02/511 90 84.

KLEINKUNST

Boterhammen met emotie

Wie er tijdens de vakantieweken op vrijdagmiddag even tussenuit wil knippen kan ook deze zomer weer terecht in het Warandepark, voor het festival 'Boterhammen in het park'. Uit niets blijkt dat met deze achtste editie zeven magere jaren zouden aanbreken.

Hoewel niet-alledaags Nederlandstalig werk de rode draad vormt in de verschillende optredens, wordt daar toch van afgeweken op twee toegevoegde vrije namiddagen. Top-of-the-bill op zondag 20 juli is ongetwijfeld André Bialek. Geheel onverwacht keerde deze chansonnier vijftien jaar geleden op het toppunt van zijn roem de showwereld de rug toe. Vooral het nummer 'La Belle Gigue', dat niet alleen zinspeelt op een traditionele dansvorm, maar ook fonetisch verwijst naar 'Belgique', kreeg indertijd veel weerklank. Op aanraden van zijn

André Bialek op jeugdige leeftijd

platenfirma en ter gelegenheid van zijn vijftigste verjaardag bracht Bialek onlangs een dubbele langspeler met zijn verzameld werk uit. Omdat hij van alle kanten werd aangepord verschijnt hij tijdens deze 'Boterhammen' uitzonderlijk nog eens op de scène.

Voor 21 juli werden Brendan Croker, Wigbert en BJ Scott geëngageerd, met in het voorprogramma Bart Peeters en de Roland Jazz Band.

'We creëren een zomerse pleisterplaats met een gratis portie cultuur' zegt organisator Demeulemeester. Steeds beleef ik het gebeuren als de hoogdagen van het lokale repertoire in een prachtige, relaxerende omgeving. We bezorgen drie generaties tieners een brok emotie.'

LD

'Boterhammen in het Park'.
Info:02/548 24 00.

KASTEELFEESTEN

De geschiedenis herleeft

Vooraleer het Land van Grimbergen door Karel de tweede in 1686 tot prinsdom werd verheven maakte de streek al opgang onder de Berthouts, die zich erg onafhankelijk opstelden tegenover de graven van Leuven. Geruchtmakend waren de Blijde Intredes van de grootgrondbezitters. De historische ontvangst van graaf Eugene van Bergen in 1655 was zo spectaculair dat ze op zondag 29 juni zal worden herdacht met kasteelfeesten. Zwaardvechters, boogschutters

en ridders laten in het Guldendal de geschiedkundige gebeurtenissen herleven. Eregasten zijn de cabaretier Jef Burm en de volksmuziekgroep Het Kliekske.

LD

Info bij het C.C. Strombeek-Bever,
tel. 263 03 43.

Beersel bouwt aan nieuw elan voor de poëzie

Dichter Anton van Wilderode houdt van Beersel en Beersel houdt van hem. Het genootschap dat zijn naam draagt, wil aan het werk van de auteur een nieuw elan geven en in de gemeente een nationaal poëziecentrum oprichten.

Anton van Wilderode is ereburger van Beersel. De streek ligt hem na aan het hart. Hij ging er al fietsen toen hij jong was en later leerde hij de groene gemeente nog beter kennen dankzij goede vrienden zoals Hugo Partous en de familie Van Rompuy. De schrijver is een grote bewonderaar van de natuur in de Zennevallei. 'Het licht is er klaarder en heel apart en het landschap is er nog echt, heel authentiek'. De natuur duikt vaak op in zijn poëzie, net als reizen, zijn ouders en zijn geloof. Alhoewel van Wilderode 15 jaar besteedde aan de vertaling van het oeuvre van Vergilius, dankt hij zijn bekendheid vooral aan de ruim 1.000 gedichten die hij schreef. De 79-jarige van Wilderode is net ernstig ziek geweest, maar is inmiddels aan de beterhand. Hij hoopt in

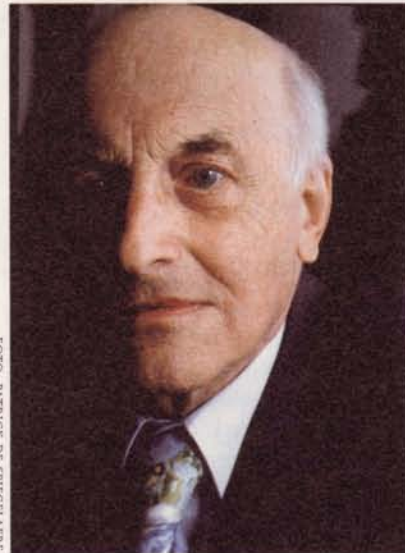

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

september present te zijn bij de opening van de nieuwe bibliotheek. Beersel heeft overigens grootse plannen voor die bibliotheek, die men graag zou willen zien uitgroeien tot een centrum van de dichtkunst in Vlaanderen.

Literaire wandelingen

Het vernieuwde bestuur van het Anton van Wilderodegenootschap heeft een aantal concrete initiatieven genomen om aan het werk van de ereburger een nieuw elan geven. Zo maken Hugo Bousset, Fernand Van Hemelrijk, Jot Theys en vermoedelijk ook Bernard Dewulf deze zomer literaire wandelingen langs de fraaie wandelpaden in de streek. Hun gebundelde impressies zullen volgend voorjaar aan het publiek worden voorgesteld. Daarnaast zal het genootschap in zijn tijdschrift ook regelmatig nieuw werk van de dichter publiceren.

Het Anton van Wilderode genootschap werd pas in 1990 opgericht, maar heeft al flink wat publicaties op zijn actief. Het opvallendst is allicht de prestigieuze, op handgeschept papier gedrukte bloemlezing 'Een

plek van louter klaar-te', met door de dichter geselecteerd oorspronkelijk werk en poëtische vertalingen in een groot aantal

Europese talen. De bundel maakt de verzen toegankelijk voor mensen van andere taalgemeenschappen. Eerder had het genootschap ook al de cd 'De hemel overal' uitgegeven, waarop een aantal bekende acteurs en actrices zoals Dora Van der Groen, Jo De Meyere, Walter Gansemans, Chris Lomme e.a. enkele gedichten voordragen. De cd bevat daarnaast ook muzikale impressies van Theo Mertens en andere Vlaamse musici. De jongste publicatie is 'Het herdertje van Pest', de heruitgave van een bundel van de dichter rond de Hongaarse Opstand.

Nationaal documentatiecentrum

Het Anton van Wilderode genootschap koestert de ambitie om met het nog op te richten poëziecentrum heel Vlaanderen wakker te schudden en poëzie opnieuw een grotere plaats te bezorgen in het leven van iedereen. Het is de bedoeling om in de bibliotheek ook een nationaal documentatiecentrum uit te bouwen voor studenten en er origineel werk van Anton van Wilderode en andere dichters uit binnen- en buitenland te verzamelen.

Het oeuvre van de dichter zal in een naar hem genoemde zaal worden bewaard. Beeldhouwer Maurice Nevens werkt momenteel aan een bas-reliëf van Anton van Wilderode ten behoeve van de 'versiering' van deze zaal.

Kunstminnende bedrijven die een en ander willen steunen, krijgen in ruil hiervoor een eeuwige vermelding in het gastenboek van het centrum

(Contact: Hugo Partous:

02/380.27.76)

Marleen Teugels

Ehrenbezeigung für den Ehrenbürger

Die Anton van Wilderode Gesellschaft gibt dem Werk des 79-jährigen Dichters und Ehrenbürgers von Beersel neuen Schwung. In der neuen Bibliothek, die im September eröffnet wird, möchte die Gemeinde Beersel ein nationales Poesiezentrum einrichten. Die Gesellschaft hat sich mit Blick auf das einzurichtende Poesiezentrum das ehrgeizige Ziel gesteckt, ganz Flandern wachzurütteln und der Poesie wieder einen grösseren Stellenwert im Leben jedes einzelnen zu geben. Es ist auch beabsichtigt, in der Bibliothek ein nationales Dokumentationszentrum für Studenten weiterzuentwickeln und dort das Originalwerk von Anton van Wilderode und anderen aus dem in- und Ausland zu sammeln.

Er zit muziek in de rand

Culturele infrastructuur werpt vruchten af

Vlamingen in de rand zijn geen half verfranste cultuurbarbaren. Integendeel. In dit stukje Vlaanderen wordt heel intensief aan toneel kabaret en muziek gedaan. Vooral het muzikale leven scheert hoge toppen en daar zullen we in de komende maanden dieper op ingaan. Voor een inleidende benadering van het fenomeen legden we ons oor te luisteren bij de tekstschrijver van Komma, Jot Theys.

Wandelpaden in de Brusselse rand dragen roemrijke namen, die stuk voor stuk getuigen van het grootse culturele verleden van de streek. Wie de bekende kunstenaars uit de rand op een rij wil zetten, merkt al gauw dat die opsomming eindeloos lang wordt. Liepen in dit land van heuvels en bossen in het verre verleden ooit al niet Johannes van Ruusbroec, Breughel, Justus Lipsius, Conscience en Teirlinck rond? Ook de musici zijn goed vertegenwoordigd met vrij bekende namen als Paul Gilson, Marcel Poot, Adriaan Servais, Remi Ghesquière. Vandaag is de rand nog altijd in de ban van muziek. Pianist Luc De Vos, fluitist Aldo Baerte, trom-

pettist Peter Savenbergh, operazangeres Lisa Houben, om maar enkele namen te noemen, zijn geen onbekenden in de wereld van de klassieke muziek. In het lichtere genre zijn de Bob Boon Singers, De Nieuwe Snaar, Het Kliekske, Clouseau en Komma gevestigde waarden.

Werkgelegenheid

'Elders in Vlaanderen gaat men ervan uit dat wij hier verfranst zijn', zegt Jot Theys, 'maar in feite wordt hier méér aan cultuur gedaan dan op de meeste plaatsen in Vlaanderen. De rand is op dat vlak enigszins te vergelijken met Gent waar de Vlamingen ook moesten opboksen tegen een Franstalige bourgeoisie'. 'Omwille van de werkgelegenheid zijn veel mensen uit heel het land rond Brussel komen wonen. De rand rond Brussel is grotendeels landelijk en groen, en trekt Vlamingen heelwat meer aan dan de grootstad. Bekende 'migranten' die zich hier recent vestigden, zijn Bert De Graeve en Gust Langendries. Door de inwijking om pro-

fessionele redenen, wonen hier meer bedrijfsleiders, intellectuelen en onder meer ook beroepsmuzikanten dan elders. Dieper in Vlaanderen beweegt veel minder, is weinig migratie.' Recent cijfermateriaal van de provincie Vlaams-Brabant bevestigt deze hypothese: 43 % van de werkende bevolking van Halle-Vilvoorde werkt in Brussel, 95.000 mensen in het totaal.

Academies

Jot Theys is zeer te spreken over de goede culturele infrastructuur rond de hoofdstad. 'De vele academies die op initiatief van voormalig minister van cultuur Frans Van Mechelen

als een soort gordel van smaragd rond Brussel werden ingeplant, hebben de belangstelling voor cultuur en alles wat daarmee te maken heeft bij de mensen aangewakkerd. Hetzelfde geldt voor de talrijke cultuurcentra. Zowel de autochtone bevolking als de inwijkelingen sturen hun kinderen op grote schaal naar de muziekacademies. Jongeren die aanleg hebben voor muziek, vinden er mekaar en beginnen vaak spontaan samen te musiceren. Ze richten een groepje op. Zo zijn vele groepjes begonnen en zo beginnen er elk jaar nog nieuwe bandjes'. 'Mensen zijn hier ook bewuster met cultuur in het algemeen bezig. Ze zien het belang ervan in en vinden dat er op dat vlak iets moet gebeuren'.

In de volgende nummers van Randkrant maken we een muzikale tocht door de rand. We starten in juli met Bob Savenbergh en Komma.

Marleen Teugels

Jot Theys

Ooit werd de villa (die geen dertig jaar oud is) hoogstwaarschijnlijk 'statig' genoemd. Ze heeft in haar façade een toren van een trappenhuis staan en een scepter van een schouw. Daarboven op groeit tegenwoordig onkruid. Tegen een zijmuur staat een WC-pot. Naast de voordeur werd ter naamgeving FUCK MBUTU geklad, fout gespeld, maar niet mis te verstaan.

Wie weet vonden de bewoners van de Vredelaan het ooit een eer een woning van een Bekend Staatshoofd in hun midden te hebben. Toch moeten ze nattigheid gevoeld hebben, ook bedacht hebben dat die Mobutu zich toch wel erg veel toeëigende, schandelijk veel meer dan onder anderen de presidenten van Frankrijk en de Verenigde Staten en dan de koning van België. Zeg nu zelf: Boudewijn met zijn Motril in Spanje moet een arme donder geweest zijn naast Mobutu met zijn buitenverblijf overal.

De villa in Sint-Genesius-Rode was zelfs in nette staat natuurlijk te min voor de chef himself en diende voor zijn handlangers. Hun kleding en auto's zullen ook wel een en al status geweest zijn, geen smetten op de buurt. Yatelo Mbasia reed met een BMW. Dat staat te lezen in een proces-verbaal wegens onbetaald parkeren, gedateerd maart laatstleden, aan zijn adres, Vredelaan 6. Het politiepapier ligt er openbaar op het trottoir, tussen doorweekte reclamekranen en andere, terechtgekomen maar niet in ontvangst genomen, post. Bundo Te Litho werd onlangs aangeschreven zowel door een bank in Dallas, Texas, als door een bank in Tampa, Florida. Als hij zo voortgaat met het laten beschimmelen van zijn geldkwesties, gaat Bundo Te Litho voorzeker een minder comfortabele oude, of laatste, dag tegemoet dan Mobutu Sese Seko, die zijn schaapjes op het droge heeft - begrijp ik uit

HUIZE FUCK MBUTU

De Mobutu's hebben een pied-à-terre in de Brusselse rand, Vredelaan 6, 1640 Sint-Genesius-Rode. Ik ben er eens langsgegaan en heb zo, toegegeven, aan ramptoerisme gedaan. De witte villa van de zwarte clan ligt er immers even verlaten, vernederd, kapot bij als het mobutisme. Haar bekijken biedt leedvermaak en dat is het minste waarmee men de ex-dictator moet nagooien.

FOTO: RITA DANEELS

wat de media over zijn fortuin berichten.

Huize Fuck Mbutu is waarschijnlijk meer dan 10 miljoen frank waard, dank zij zijn ligging, ondanks zijn verwaarloosde staat. De som is een habbekrats voor de Mobutu's die gewoon zijn in miljoen dollar te rekenen. Om te gelde te maken, bezitten ze in België alleen al veel en veel waardevoller vastgoed dan een alleenstaande woning met buitenstaande WC-pot. Het Ukkelse kasteel Fond'Roy zou meer dan 380 miljoen frank waard zijn.

Kunnen zulke profiteurs van eigenaars hun bezittingen eigenlijk zomaar verkopen? Bij het blokkeren van de Zwitserse villa van Mobutu werd gezegd dat het verzoek tot zo'n goederenblokkade van de Zaïrese, nu Congolese, justitie moet uitgaan. In verband met het mogelijk blokkeren

van een Belgische rekening van Mobutu werd daarentegen gesteld dat het verzoek tot zo'n geldblokkade van de Belgische regering of van de UNO moet uitgaan. De te volgen procedures komen er blijkbaar op neer dat het initiatief aan anderen (dan de landen die met de opperzaires collaboreerden en de banken en bedrijven die met hem handelden) wordt gelaten. De schijnheiligheid waarmee Mobutu rijk wordt

gehouden zou wel eens net zo groot kunnen zijn als deze waarmee hij machtig werd gehouden.

Maar bekijk opnieuw alleen Huize Fuck Mbutu. Hoogstwaarschijnlijk heeft de eigenaar van het verwaarloosde bezit steken laten vallen - belastingen niet betaald, regels in verband met tweede verblijven overtreden, verkrotting veroorzaakt, huisvuilsortering nagelaten, trottoirvervuiling bevorderd, kortom, allerlei veronachtzaamd zoals Yatelo Mbasia zijn proces-verbaal. De gemeente Sint-Genesius-Rode, het Vlaamse Gewest, de Belgische fiscus vinden wel elk een stok om de hond te slaan en de eigenaar te verjagen, de woning te confisqueren en ze openbaar te verkopen.

En wat dan met die meer dan 10 miljoen frank gedaan? Wat peanuts zijn voor Mobutu, betekenen gewichtige sommen voor bijvoorbeeld hulporganisaties. 10 miljoen aan medicamenten, aan uitrusting voor een hospitaal, aan plantgoed, enzovoort. Onder controle te besteden in Congo ten bate van de Congolese bevolking. Moest ik van de gemeente, het gewest, de fiscus zijn, zou ik snel werk maken van een spoedprocedure ter onteigening van het misschien meest bescheiden bezit van de Mobutu's. Zo de Belgen zich niet haasten, pakken de Congolezen de kwestie misschien aan en herdopen ze binnenkort huize 'Fuck Mbutu' tot 'Villa Kabila'.

Brigitte Raskin

Brood dat naar vroeger smaakt

Grimbergs museum kneedt warme bakkers

Frans Scheerlinck loopt met de knepen van het ambachtelijke broodbakken te koop. Het bakhuisje van het Museum voor de Oudere Technieken achter de Liermolen aan de Maalbeek in Grimbergen is voor de vele kijklustigen vaak te klein. Tot 4 oktober geeft hij er iedere eerste en derde zaterdag van de maand demonstraties in het ambachtelijk broodbakken.

'Wie een ambachtelijk brood heeft geproefd, wil dat niet meer ruilen voor een brood uit een industriële oven', zegt een enthousiaste Frans Scheerlinck. 'Iedere bakbeurt in de ambachtelijke oven levert een andere smaak op. Die wordt mee bepaald door het hout waarmee je stookt. Persoonlijk geef ik de voorkeur aan dennenhout. De oven is op de juiste temperatuur als de bakstenen in de oven wit uitslaan. Je schiet met de paal het deeg in de oven en laat het ongeveer 45 minuten bakken'.

Bakkersdochter

'Vanwaar mijn passie voor het brood bakken? Als veertienjarige was ik bij de scouts graag met kampvuur bezig. Later ben ik met een bakkersdochter getrouwd. De ironie wil dat zij

'We zijn ongeveer vier uur in de weer om twintig broden te bakken'

gezworen had dat ze nooit met een bakker zou trouwen. Ik ben hovenier van beroep, maar na ons huwelijk ging ik in de weekends vaak een handje toesteken in de bakkerij van mijn schoonouders. Zelf heb ik intussen al drie ovens gebouwd. Bij de laatste kreeg ik de ideale, ovale vorm

te pakken. Ik gebruikte volle baksteen omdat die het best de warmte vasthoudt. In mijn oven thuis heb ik een kleine dertig jaar brood gebakken. Nadien volgde een onderbreking van tien jaar. Ten behoeve van de demonstraties in het Museum voor de Oudere Technieken nam ik de draad weer op'.

'Ambachtelijk broodbakken is heel arbeidsintensief. We zijn ongeveer vier uur in de weer om 20 broden te bakken. Het Museum levert gelukkig het snoeihout en de ingrediënten voor het brood, dus daar hebben we geen omkijken naar. Het ambachtelijk broodbakken hou je maar vol als die hobby in je bloed zit. Tijdens onze bakdemonstraties krijgen we veel vragen van bezoekers die zelf thuis brood bakken, maar ook van toevallige voorbijgangers en nieuwsgierigen. Veel mensen vinden het bijvoorbeeld onbegrijpelijk dat je met een kilogram meel twee broden van 1 kilo kunt bakken'.

Zelf doen

Het Museum voor de Oudere Technieken is een levend museum. Naast het ambachtelijk brood bakken, kunnen bezoekers een kijkje nemen in de Liermolen waar graan wordt gemalen en een molenaar demonstraties geeft voor groepen. De dochter van Frans Scheerlinck staat ook zelf met een been in de stiel. Mia Scheerlinck geeft als medewerkster van het MOT ateliers voor de lagere scholen in de regio. 'Uiteraard krijgen de leerlingen een stukje theorie: over de geschiedenis van het brood, de graansoorten, het verschil tussen wit en bruin brood. Maar ze krijgen zoveel mogelijk de kans om zelf iets te doen: ze dorsen met de vlegel, ze

malen het graan in een handmolen en kneden zelf deeg'. Op die manier ervaren ze dat ambachtelijk brood bakken een heel intensieve bezigheid is. 'Het hoogtepunt valt altijd op de middag als hun eigen broodje wordt gebakken, dat ze naar huis mogen meenemen'. Tegelijk zien ze ook dat er vroeger geen of heel weinig afval was. Alles werd gerecycleerd, van de pelletjes van het graan tot de as van de oven.

Gerard Hautekeur

Info: Het Museum voor de Oudere Technieken geeft iedere eerste en derde zaterdag van de maand om 14 uur demonstraties in broodbakken. Dat gebeurt in het bakhuis van de Liermolen, Vaartstraat 8, 1850 Grimbergen. Voor inlichtingen over die en andere demonstraties kan men tijdens de kantooruren terecht bij het MOT, Guldendal 20, 1850 Grimbergen, tel. 02/270 81 11.

Frans Scheerlinck

RESTAURANT

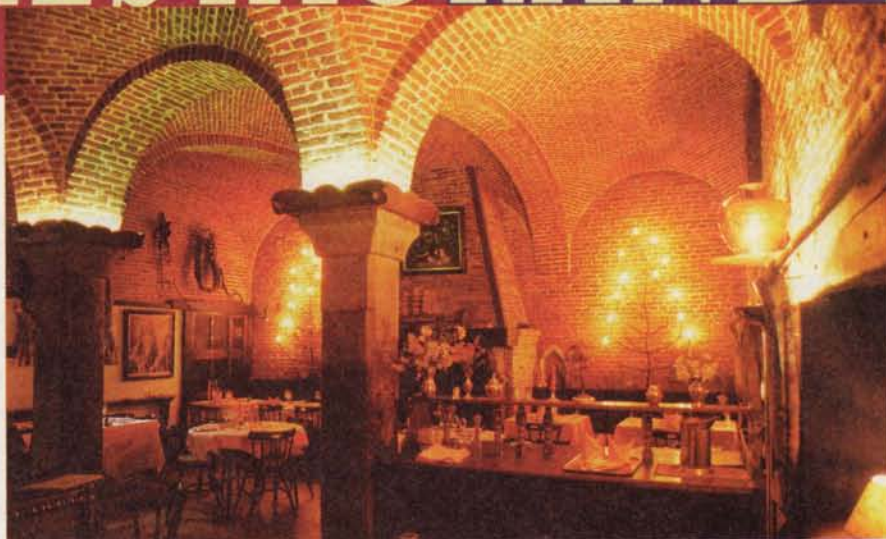

FOTO: PATRICK DE SPIROLAERE

Tafelen tussen de paarden in 'Ten Brukom'

Je zal het geweten hebben dat je hier, amper buiten Brussel, al in Brabant bent, want in 'Ten Brukom' staan prachtige paarden, geborsteld, gecoiffeerd en met etiquette te hinniken in een weelderige stoeterij. Die werd in de 18de eeuw gebouwd als onderdeel van een kloosterhoeve van de Abdij Ter Kameren en na de Napoleontische tijd werd hier begonnen met het fokken van het beroemde Brabantse trekpaard.

Wij hebben de aanwezigheid en het gehinnik zeer geapprecieerd, want, zeg nu zelf, is het geen zonde om een van de prachtigste hoeve-decors uit Brabant met een heus levend paardenpubliek zomaar links te laten liggen? Op een dinsdagmiddag in de blijde mei bleek onze reservatie totaal overbodig, want we waren de enige klant van die noen. Wij hadden ons oog laten vallen op een tafel *côté manège*, maar dat kon niet want er was gedekt voor vier, en werden *côté cour* zonder buitenzicht gestraft. Enfin, het binnendecor is architecturaal aantrekkelijk met vierkante, monoliete arduinen zuilen die zorgzaam gemetselde bakstenen gewelven torsen. In feite is het een deel van de stoeterij, waarvan nog een niet onaardig aantal stallen bewoond worden door wandel- en pronkpaarden die zich een seigneur-

ie-viersterren-service laten welgevallen.

Jammer dat men vanuit het restaurant niet dat mooie zicht heeft op de grote binnenkoer, waar verzorgde en slanke paardenkoppen, als op een 'ansicht', een ietsje verwaand door de openstaande winketten snuiven. Toch houdt sporadisch getrappel de sfeer erin.

Taalboersheid

André Vergote, eigenaar en kok, maakt meteen zijn excuses 'want mijn vrouw doet de zaal en spreekt geen Nederlands...' Na hier al tien jaar bedrijvig te zijn, had kasteel-

“Misschien is het wel taalboersheid die veel klanten in deze prachtige stalzaal heeft weggehouden”

hoeve-vrouw Bernadette uit Namur het wel mogen kunnen. Ze begon goed in de weliswaar mooie taal van Voltaire die het beeldig doet op spijskaarten, maar wij hielden beleefd, maar kordaat vol. Terwijl de gangen van het 2.000 fr. kostend gastronomisch menu werden afgewerkt, kreeg 'madame Bernadette' zoveel lepels Nederlands binnen dat ze, in het zicht van het dessert, zowaar aardig haar zegje kon doen in de taal van Vondel. Misschien is het deze taal-

boersheid die veel klanten uit deze prachtige stalzaal heeft weggehouden. 'Ten Brukom' staat bij ons in Vlaams-Brabant. Wij ontzeggen ons dit decor dus niet omwille van wat Frans gebroebel en eten hier zeer bewust in het Nederlands en met mes en vork. Zo is dat: de klant bepaalt het taalregime waarin hij bediend wil worden. En Bernadette uit Namur hoort te volgen zoals de paarden in de manège!

Oubollig

In dit restaurant, waar ze spontaan een BTW-attest afleveren, moet u niet speciaal komen voor het lekker maar wat oubollig gastronomisch menu (2.000 fr.), dat u 500 fr. goedkoper krijgt zonder alcohol. U pikt precies ditzelfde 18de-eeuwse interieur mee als u voor de prijs van 625 fr. een lunch-menu bestelt. En vanaf 1 juli kunt u zelfs kiezen uit een gloednieuwe Belgische specialiteitenkaart voor de schappelijke prijs van 380 fr. De ganzenlever smaakt hier zeer vers en de koffie wordt geserveerd overladen met koekjes en chocolade.

FD

'Ten Brukom', Bergensesteenweg 711, 1600 Sint-Pieters-Leeuw. Bus 'HL', Halle-Brussel, afstappen halte 'Brukom'. Gesloten op woensdag, alsook op dinsdag en donderdagavond. Openingsuren: 12 tot 15 uur en 18.30 tot 21.30 uur.

Kampioenschap voor beroepsrenners in Alseberg

'Het wordt een mooie koers. Een schoon parcours dat wel te doen moet zijn voor beroepsrenners. Het zwaarste wordt 21 keer de beklimming van de Bruineput in Dworp en de kortere Alseberg. Voor de wielersport in de streek is het heel postief dat het Belgisch kampioenschap voor beroepsrenners eens bij ons in de regio wordt gehouden. Misschien krijgen dan enkele jonge gasten opnieuw de goesting om te gaan koersen'. Filip Vandenberg blik met een kennersblik vooruit op het Belgisch Wielerkampioenschap op zondag 29 juni in Alseberg met start en aankomst aan het Rondendomein.

Filip (41), Dworpenaar in hart en nieren, maakte zelf dertien jaar deel uit van het profpeloton, maar hing zeven jaar geleden zijn fiets aan de haak.

'Een mooie tijd. Ik zou zeker herbeginnen als ik alles nog eens kon overdoen. Ik ben een buitenmens, weet je. Trainen was mijn lust en mijn leven. Na mijn fietscarrière ben ik in Dworp begonnen met een sportzaak, maar dat zou ik geen tweede keer meer doen. Nogal veel binnen zitten, zie je', glimlacht de sympathieke Dworpenaar.

Zeven keer de tour

Filip Vandenberg behaalde zelf ooit een eervolle derde plaats in een Belgisch kampioenschap voor Etienne Dewilde en Herman Frison. 'Het mooiste was toen mijn ploegmaat Claude Criquelion wereldkampioen werd. Ik loodste hem naar de overwinning. In Parijs-Brussel werd ik ooit tweede, maar ook in klassiekers als Parijs-Roubaix en de Ronde van Vlaanderen haalde ik mooie plaatsen. Ik reed zeven maal de tour uit en dat is echt het zwaarste wat een wielrenner kan meemaken. Stevige cols

waren niet mijn specialiteit, wel kleine bergjes en tempo maken. Ik heb vaak heel grote namen uit de wind gezet. Maar ja, als je geen kopman bent vergeten ze je vlug. We hebben nochtans bijna letterlijk bergen werk verzet', vertelt Filip.

Moeilijke lichting

'Ik zat in een moeilijke lichting met sterke tegenstanders als Willems, Peeters en Dewolf. Mannen als Godefroot en Devlaeminck reden toen ook nog zodat ze ons als als beginnende profrenners amper tussen al die vedetten zagen staan'.

'Nu volg ik het wielrennen alleen nog op tv. Zelf gaan kijken, gebeurt zelden, misschien op 29 juni, omdat ze dan voor mijn deur passeren. Er zijn nog maar enkele jongens bij waar ik zelf mee gekoerst heb en niemand

"We hebben bijna letterlijk bergen verzet."

meer uit de streek. Daarom is het wel goed dat er nog eens een grote wedstrijd in de rand wordt verreden.

Misschien krijgen sommige jongeren zo opnieuw zin om de fiets op te kruipen'.

Nijdige bergopjes

'De streek leent er zich wel degelijk toe om goede renners te kweken. Aan nijdige bergopjes geen gebrek. Vroeger traiden we hier met enkele collega-beroepsrenners de streek plat. Met mannen als Fons of Dirk Dewolf en Marc Sergeant spraken we af dat we elkaar tegemoet reden in Vlezembeek. Of, als het slecht weer was deden we intervaltraining op de Bruineput in Dworp. Zo'n twintig keer de helling op en af. Dan hadden we wel niet zo veel kilometers in de benen maar we hadden toch iets gedaan',

Filip Van Den Brande

glimlacht de ex-beroepsrenner uit Dworp. 'Ik heb van niets spijt. Maar eens 35 jaar, voel je toch dat waar je vroeger op kop reed, je stilaan achterop raakt. Dan is het tijd om te stoppen'.

Ingrid Depraetere

Info: Het Belgisch Wielerkampioenschap voor beroepsrenners wordt gereden op zondag 29 juni in Alseberg met start en aankomst aan het domein Rondendomein op de Brusselsesteenweg. De wedstrijd wordt gereden op een plaatselijke, gesloten omloop. Toegangskarten kosten in voorverkoop 200 frank en de dag zelf 300 frank.

Karten zijn te koop bij de plaatselijke middenstand of op het gemeentehuis in Alseberg.

Over de Bruineput naar de Belgische wielertitel

van huizen en tuinen

Félicité et Perpétue

Pleine de Grâce

Een Vlaamse rozentuin op wereldschaal

Het park van Coloma bevindt zich op slechts enkele minuten van de ring rond Brussel, in het groene pajottenland, en maakt samen met ondermeer de schitterende kasteelparken van Gaasbeek en Groenenberg deel uit van de 'groene gordel' rond Brussel. Voor elk park in deze groene gordel werd gezocht naar een specifiek aantrekkingspunt, en voor Coloma werd dat de rozentuin.

De rozentuin van Coloma toont de roos in al haar aspecten. Primitieve roosjes, rechtstreekse afstammelingen van de oerrozen. Veredelde rozen, producten van groene spitsstechnologie. Rozen van dicht bij ons, naast rozen uit verre landen, verbaasd om hier oude familieleden te ontmoeten. Bloemen met heel gewone namen, of met namen die klinken als een klok.

Wapenschild

Het huidige rozarium bestaat uit twee delen. Het eerste formeel aangelegde deel is opgevat als een soort gemeentelijk rozenpark, waar het wapenschild van de baronie Roose wordt uitgebeeld, thans het blazoen van de gemeente St-Pieters-Leeuw. Ook de dominerende kleuren, wit en rood, zijn die van de gemeente. In dit deel staan 145 variëteiten, voornamelijk grootbloemige rozen en tros- en heesterrozen. Tegen de centrale pergola groeien een aantal klimrozelaars. De tuin is doorsneden door taxushagen in formele patronen, die op termijn twee meter hoog moeten worden en een soort kamers moeten vormen.

Het tweede deel van de rozentuin is

In het prachtige landschappelijke park rond het kasteel van Coloma in St.-Pieters-Leeuw, heeft de Vlaamse Gemeenschap de voorbije jaren een schitterende rozentuin aangelegd. Op de plaats waar vroeger de groentuin lag, werden de voorbije jaren meer dan 1.500 rozenvariëteiten geplant. Met een oppervlakte van ruim 60 are, is dit meteen de grootste rozentuin van Vlaanderen. En er bestaan nog grootse plannen. ..

een ode aan de Vlaamse rozenveredelaars zoals Louis Lens en het Rijksstation van Melle. Hier werden 250 variëteiten samengebracht die de trots uitmaken van ons rozenpatrimonium.

Nieuwe creaties

Dit jaar zal men normaal kunnen beginnen met het grootste derde deel: een groot landschappelijk park waarin meer dan 2.000 rozenvariëteiten zullen worden getoond. Naast een selectie van oude rozen van voor 1900, zouden de beste rozen uit alle Europese landen, uit Amerika, Australië en Nieuw-Zeeland worden getoond. En op termijn ook rozen uit China en Japan. Tenslotte zou er een permanente tentoonstelling komen met nieuwe creaties uit heel de wereld. Indien deze tweede fase wordt afgerond, verdient het rozarium van Coloma terecht de titel van 'Vlaamse rozentuin op wereldschaal'.

Uitzonderlijke bomen

Overigens is het kasteelpark van Coloma om verschillende redenen een bezoek meer dan waard. Het park telt een aantal uitzonderlijke bomen, zoals Ailanthus, Fagus sylvatica 'Heterophylla', een prachtige Magnolia soulangiana en een aantal zeer mooie lindes, beuken, eiken en kastanjes. Recent werd ook een mooie boomgaard aangelegd. Er bestaan eveneens plannen om de geometrische tuinen uit de XVIIIe eeuw gedeeltelijk te reconstrueren. De rozentuin is dagelijks toegankelijk voor het publiek. Tijdens het weekend van 4-6 juli kunt u in de rozentuin van Coloma terecht voor een educatieve tentoonstelling over de roos, bloemschikken met rozen en begeleide wandelingen in de rozentuin.

Paul Geerts

Info: 016/21 12 42

Une roseraie de dimensions mondiales

La communauté flamande a aménagé dans le superbe parc entourant le château de Colome, à St. Pieters-Leeuw, une magnifique roseraie. Ces dernières années, en effet, plus de 1.500 variétés de plantes ont été plantées dans cet ensemble qui constitue avec sa surface de quelque 60 ares la plus grande roseraie de Flandre. Le parc compte en outre nombre d'espèces d'arbres exceptionnelles. La roseraie est accessible tous les jours au public et pendant le week-end du 4-6 juillet, une exposition didactique y sera consacrée à la rose et aux compositions florales à base de roses, sans oublier des promenades guidées. A ne pas manquer!

Franstaligen in de Vlaamse Rand

Niet iedereen is van slechte wil

FOTO: JAN TOEKES

Een jong echtpaar, afkomstig uit Wallonië, woont in Strombeek. Zij is vertaalster, hij is boekhouder. Christelle Baccus en Bertrand Gilliard kwamen in Brussel studeren maar hielden het niet lang in het centrum uit.

Na hun studies zocht en vond het jonge echtpaar in Strombeek een gemeente op mensenmaat, weg van de agressieve, onpersoonlijke sfeer van de hoofdstad, dichtbij de snelweg om tijdens het weekend naar Wallonië terug te keren en op een boog-scheut van hun werk in het Brussels. Zij kent Nederlands en hij is het aan 't leren...

Gevoel van vrijheid

Bertrand: 'Ik volg nu Nederlandse les in het bedrijf waar ik werk, maar vroeger volgde ik ook al avondcursussen. We wonen in Vlaanderen en ik wil kunnen communiceren met de

mensen, het geeft een gevoel van vrijheid beide talen te kennen. Hier in de winkels spreken de mensen meteen Frans als ze horen dat ik Franstalig ben. Dat

is goed en niet goed. Commercieel gezien is dat prima en het is eerlijk gezegd ook gemakkelijk voor mij. Alleen oefen ik zo mijn Nederlands niet!'

Christelle: 'Het valt me op dat men hier veel meer moeite doet om Frans te spreken dan Nederlands in de Waalse rand, als ik die term mag gebruiken. Heel comfortabel voor ons, maar ik heb ook het gevoel dat de winkeliers liever Frans spreken om de bediening sneller te doen verlopen. Het gaat nu eenmaal trager wanneer wij Nederlands praten!'

Kunstmatig

Bertrand en Christelle voelen zich op de eerste plaats Belg, het zijn open mensen die niet van een hokjesmentaliteit houden. In het dagelijkse leven zien ze geen problemen tussen Walen en Vlamingen. Volgens hen worden die kunstmatig gecreëerd door de politici en de administratie.

Christelle: 'Het is normaal dat je de taal van het territorium spreekt, maar de grenzen moeten niet op een kunstmatige manier getrokken worden want in deze grensgebieden gebeurt er tussen de bewoners een natuurlijke vermenging van taal en cultuur.

Het is logisch dat op het gemeentehuis Nederlands wordt gesproken. We

zijn hier in Vlaanderen en de taalgrenzen kunnen niet voortdurend verschoven worden. Maar men overdrijft'.

Verdraagzaam

Bertrand: 'Toen we hier pas kwamen wonen, ging ik naar het politiecommissariaat en zei 'Ik kom voor een verhuizing'. De vrouw antwoordde me kwaad 'Het is een verhuis' Ik had helemaal geen zin in een discussie maar voelde duidelijk dat ik niet welkom was. Dat ik Nederlands moet spreken vind ik normaal, maar waarom die extremistische houding, waarom niet wat verdraagzamer zijn tegenover mensen die niet van slechte wil zijn maar de taal nog aan het leren zijn?'

Ze hebben Vlaamse vrienden, kijken geregeld naar Vlaamse TV-uitzendingen maar vinden hun Nederlands nog niet goed genoeg voor een bezoek aan het cultureel centrum.

Strombeek heeft hun hart gestolen en ze zijn dan ook van plan er een huis te kopen.

Bertrand: 'Franstaligen en Nederlandstaligen kunnen perfect samenwonen. Het komt eropaan langs beide kanten een inspanning te doen.'

Erna Bogaerts

23

Une entente parfaite

Christelle Baccus et Bertrand Gilliard, originaire de Wallonie, ont étudié à Bruxelles. A la fin de leurs études, ils ont décidé de quitter la vie trépidante du centre-ville pour une commune à dimension humaine: Strombeek. Bertrand et Christelle se sentent Belges avant tout et ne voient rien, dans la vie quotidienne, qui oppose Flamands et Wallons. Pour eux les problèmes sont artificiellement créés par les politiciens et l'administration.

Christelle parle le flamand et trouve normal de parler la langue du 'territoire', pour autant que les frontières n'aient pas été fixées de manière trop artificielle. Bertrand suit des cours de néerlandais car il vit en Flandre et il veut pouvoir converser avec les gens du cru. Par ailleurs, il plaide pour davantage de tolérance vis-à-vis des gens qui doivent encore apprendre la langue et qui font preuve de bonne volonté. 'Francophones et néerlandophones peuvent vivre ensemble. Il suffit d'un effort mutuel'.

“Waarom niet verdraagzamer zijn tegenover mensen die niet van slechte wil zijn”

G A S T E N B O E K

Wonen in Sterrebeek

In 1986 ontvluchtte de Roemeense operazanger Nicolas Arnautu de Ackirman zijn geboorteland en belandde hij in België. Hij liet niet alleen zijn vaderland achter maar ook zijn status als nationaal bekende operazanger.

Ik ben weliswaar al een hele tijd in België, maar ik denk nog vaak terug aan de Roemeense natuur en het Neamtzgebergte. Mijn ouders die afkomstig zijn van Basarabia in Moldavië, waren daar naartoe gevlucht. Hoewel ze vaak van schuilplaats moesten veranderen, namen ze altijd de draagbare grammofoon met zich mee en de klassieke platen. De muziek in de ongerepte natuur van Roemenië, heeft mijn kindertijd heel sterk gekleurd. Toen we uiteindelijk na veel omzwervingen in Boekarest belandden, werd ik operazanger, eerst bas, dan bariton en ten slotte tenor. Mijn moeder was operazangeres en mijn vader pianist. Ik vond het vanzelfsprekend om in hun muzikale voetsporen te treden.

Groen en gezellig

In 1986 vluchtte ik weg uit Roemenië en begon een nieuw leven in België. Na enkele jaren in Brussel te hebben gewoond, ben ik verhuisd naar het groene en gezellige Sterrebeek, op een steenworp afstand van

de hoofdstad. Daar heb ik de vertrouwde sfeer uit mijn jeugd teruggevonden en ook de groene kleur van de hoop. Ik voel me hier best thuis. Mijn vriendin is veearts in Sterrebeek en ik kom vaak in contact met haar

“Ik heb in al die jaren dat ik hier woon nog nooit een Vlaming met een Waal op de vuist zien gaan omwille van een taalkwestie.”

cliënteel. Mijn tweede passie, na muziek, is communicatie en in elke conversatie doe ik mijn best om de taal te spreken van mijn gesprekspartner.

Mijn vriendin en ik spreken samen ongeveer tien talen, maar desalniettemin gaat het Nederlands mij niet zo gemakkelijk af. Misschien komt dat omdat ik de meeste vreemde talen heb leren spreken toen ik jonger was. Ook al heb ik het moeilijk met Nederlands, toch probeer ik in de winkels de taal van Vondel te gebruiken. Na een paar pogingen, wat glimlachen en over en weer gesticuleren, begrijpen ze me meestal wel.

Kosmopolitische sfeer

Ik geef privélessen in het Engels, het Russisch en het Frans en ik ben blij dat ik in zo'n kosmopolitische sfeer mag leven. Na al die jaren in België heb ik heel wat vrienden gemaakt, zowel Belgen als buitenlanders. Ik ontmoet graag Roemeense landgenoten maar ik zoek ze niet speciaal op. Omdat het Russisch mijn moedertaal was, heb ik ook veel Russische vrienden en mijn beste 'Vlaamse' vriend is een Nederlandse arts die zich in België vestigde!

Om op de hoogte te blijven van de Belgische en de internationale politiek, mis ik geen enkel televisiejournaal. Ik begrijp echt niet waarom er in de media soms sprake

van is dat het beter zou zijn België in twee te splitsen. Ik heb in al die jaren dat ik hier woon nog nooit een Vlaming met een Waal op de vuist zien gaan omwille van een taalkwestie. Eén keer heeft iemand de telefoon ingehaakt omdat ik Frans sprak en dat was nog wel een Duitser!

Nicolas de Ackirman

Steeds welkom

Uw suggesties,
opmerkingen
of commentaar
zijn welkom bij:

Randkrant-redactie
Kaasmarkt 75
B-1780 Wemmel

Living in Sterrebeek

where he feels right at home. 'My girlfriend is a veterinarian in Sterrebeek and I often meet her clients. In every conversation, I do my best to speak the language of the person I'm talking with. Between us, my girlfriend and I speak ten languages, but I'm not all that comfortable with Dutch. Maybe that's because I learned most of the other languages when I was younger'. Although he has problems with Dutch, de Ackirman always tries to use the language of Vondel in the stores. 'After a few attempts, and with a few smiles and gestures thrown in, they generally understand me perfectly well'.

After all this years in Belgium, de Ackirman has made a lot of friends amongst Belgian and fellow foreigners. 'I give private lessons in several languages, and I'm delighted that I can live in such a cosmopolitan atmosphere'.